

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnisti prejemam:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izba za vanj dan svojo povsemnjo nedeljo in praznik.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto naprej K 35—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Nečuvano postopanje pri volitvah v celjsko okrajno bolniško blagajno.

V Celju, 5. januarja.

Celjski mestni urad je z razglasom z dne 18. decembra (ki pa še ni nikjer nabit) kot »upravna oblast za celjsko okrajno bolniško blagajno« razpisal novo volitev delegatov za dobo 1914—1917 (inkluzivno), torej za 4 leta. Po tem razglasu bi naj volili delodajalci 35 in delojemalci 70, skupno torej 105 delegatov. Volilni imenik, razpis in način volitve pa izkazujejo toliko nepostavnosti, nepravilnosti, da moramo Slovenci iz mesta Celja kakor iz celjskega, vranskega in gornjegrajskega sodnega okraja kar najodločnejše zahtevati, da naj štajerska namestnišča volilno postopanje takoj ustavi in poskrbi, da se bo vršilo v smislu pravil in sploh na zakonit način. To vendar nikakor ne gre, da bi se hotelo celo uradnim potem vršiti krivice in nepostavnosti, da bi se hotelo na umeten način pripomoči nemški manjšini do gospodovanja nad slovensko večino članov. Da ne postopa ta doslej vladajoča nemška manjšina pravilno ne samo v jezikovnem, ampak tudi v gospodarskem oziru, kaže to, da so se mogle pod njenim gospodarstvom vršiti v celjski okrajni bolniški blagajni naravnost nečuvane sleparije in poneverbe. Kje je bilo takrat nadzorstvo celjskega mestnega urada, ki vodi danes volitve kot »upravna oblast za celjsko okrajno bolniško blagajno«? Da pa je naš oster odpor proti razpisu in nameravanemu načinu nove volitve delegatov več kot upravičen, kažejo sledeči razlogi:

Ker se že razpošiljajo delodajalcem kakor delojemalcem glasovnice, so se podali nekateri slovenski blagajniški člani v pisarno okrajne bolniške blagajne, da bi si tam ogledali volilni imenik. A prepričati so se morali, da je bil na razpolago edino le volilni imenik za celjsko mesto, ne pa tudi za občine in okraje po deželi. Na drugi strani so člani videli že zgoraj omenjeni volilni razglas tiskan in

v njem določeno število delegatov za mesto in za deželo. Kako se je mogel določiti pravičen ključ za število delegatov v mestu in na deželi, ako še ni izgotovljen cel volilni imenik? Kako da se je volilno postopanje v mestu prej pričelo kakor na deželi? Ali je bilo treba za volilni imenik trgov in kmečkih občin še primernih korektur, za katere ne ve seveda uradni načelnik celjskega magistrata, pač pa morda načelnik nemškega narodnega sveta za Spodnji Štajer?

Po § 29. blagajniških pravil se volijo delegati v občinah in okrajih; in sicer voli vsak član v občini, kjer je zaposlen. Načelnštvo sme sicer več občin združiti v volilne okoliše, ampak volitve se morajo vseeno vršiti v eni izmed združenih občin. Tako se je tudi postopalo pri zadnji volitvi delegatov l. 1900. Letos pa se je to vse drugače uredilo. Prvič so se prikršili volilni okoliši, tako k. k. to najbolj odgovarja nemškemu interesom. Določeno je, da bi naj volili vsi delodajalci skupaj eno listo 35 delegatov. Popreje se je volilo po okrajih; mesto je volilo za se in ostali trije sodni okraji (Celje-okolica, Vransko, Gornji grad) tudi za se pripadajoče število delegatov. Število sedanjih, celjski okrajni bolniški blagajni pridruženih delodajalcev kaže, da bi po v pravilni določenem ključu odpadlo na celjsko mesto 14 delegatov, ostalih 21 bi pa prišlo na deželo in ako bi se volilo po okrajih, bi bilo verjetno, da bi dobili Slovenci večino. To se je moralo zabraniti. Celjski mestni urad je v sporazumu z blagajniškim nadzornikom Huberjem, ki je postal slepo orodje naše magistratne klike, določil, da volijo vsi delodajalci skupaj. Na ta način se utegne majorizirati slovenske delodajalce z dobro organizirano udeležbo od strani nemških delodajalcev iz mesta Celja. Kdo ve, koliko in kako bodo volili? Glasovnice se smejo poslati le v zavetih z nemškim naslovom na celjski mestni urad. Kdo jih bo tam odpiral? Ali se bo dežlil dr. Ambrožič bolj volksratovca in siidmarkovca kot uradnega vodjo politične oblasti prve instance? Mi nimamo do njega kakor do objektivnosti celjskega mestnega urada nobenega zaupanja in zahtevamo, da se

glasovnice pošiljajo na celjsko okrajno glavarstvo.

Načelo svobodne volitve pa se je naravnost nečuvano kršilo glede delodajalcev. Prakticira se tako, da se pošljejo vse glasovnice pod skupno kuverto delodajalcem, ki bi jih naj poslal zopet sam izpolnjene le pod doposlano uradno kuverto celjskemu mestnemu uradu. V naših razmerah mora to voditi le do skrajnega volilnega nasilja in vplivanja na volilce. Nemški delodajalci bodo glasovnice sami izpolnili in zahtevali od svojih delavcev in pomočnikov, da jih bodo zadržali ali shuda podpisali. Saj vemo, kako široko vest imajo naši Nemci glede vsakojakih volilnih sleparij! In če bodo tudi delavci tu in tam volili po svoje, se bodo imena že še pred odposlatvijo pravočasno in primerno korigirala. Take volitve absolutno ne sme biti! Zakon sam štiti delojemalce, ker jim določa dve tretjini delegatov, ta pravica bi pa bila za delavstvo iluzorična, ako bi ne smelo brez nadzorstva od svojih delodajalcev po svoji prosti volji voliti. Vidi se tudi iz tega slučaja, da se hoče in da se mora spodnještajerska nemškutarija vzdržati na površju le z nasiljem, s sleparijo in podkupovanjem!

Imamo pa tudi na podlagi kratkega pregleda volilnega imenika za mesto Celje upravičen sum, da volilni imeniki niso in ne bodo pravilno sestavljeni. Že za mesto Celje so izpuščeni mnogi delodajalci in vpisani zopet nekateri, ki nimajo sedaj zavarovanega nobenega osebja pri okrajni bolniški blagajni. Ker so izpuščeni, kolikor smo videli, le Slovenci in vpisani zopet nekateri neupravičeni nemški volilci, moramo misliti, da se je tudi volilni imenik sistematično sestavljal na škodo Slovencev. V soboto so se že razpošiljale glasovnice, volilni imenik za mesto Celje pa še ni bil datiran, niti v redu podpisan in za okolič, kakor smo že omenili, ga pa še sploh ni bilo. Videli smo, da se je med delojemalci vpisalo tudi mnogo mladoletnih nemških uslužbenecv in uslužbenk, ki po društvenih pravilih ne smejo voliti; izpustilo pa se je več polnoletnih slovenskih delojemalcev. Ker reklamacijskega postopanja ni, bi pač moral celjski mestni urad kot upravljajoča politična oblast

strogo gledati na pravilno sestavo volilnega imenika. To se ni zgodilo, kako naj potem imamo zaupanje do te oblasti?

Da se je v volilnem postopanju oziralo na določitve starih in novih pravil, dasi nova po odločbi vlade niso veljavna, to so le »malenkosti« v primeri z našimi krivicami in nasilstvi.

Mi odločno zahtevamo, da se poveri izvršitev volitev celjskemu okrajnemu glavarstvu in sicer jih naj vodi uradnik, ki že dalje časa tu slušuje in dobro pozna razmere. Blagajnišče člani v mestu in na deželi pa pozivamo, da v nobenem slučaju ne dajo glasovnic poprej iz rok, dokler se ne določi skupna slovenska kandidatna lista. Tudi ako bi vlada napram vsemu pričakovanju to začelo krivično volilno postopanje odobrila, je čas za odposlanje glasovnic do 31. januarja.

Hrvatski sabor.

Hrvatski sabor je v svoji ponedeljkovi seji sprejel zakonsko predlogo za podaljšanje finančne nagodbe z Ogrsko za poldrugo leto.

Na dnevnem redu te seje je bila tudi volitev hrvatskih delegatov v skupni parlament v Pešti.

Starčevićeva stranka prava je po poslancu Zagorcu vložila predlog, naj se ta volitev ne izvrši in naj sabor preko te točke preide na dnevni red.

Predsednik ni pripustil tega predloga, v sled česar se je razvila daljša debata, ki so se je udeležili poslanci Zagorac, Peršić, dr. Magdić, dr. Starčević in dr. Pavelić.

Po kratkem odmoru se je seja nadaljevala ob 1. popoldne.

Poslanec Zagorac je v imenu Starčevićeve stranke prava izjavil, da se njegova stranka ne udeleži volitev delegatov v skupni parlament, ker je to proti njenemu programu.

Slične izjave sta podala v imenu frankovcev dr. Prebeg, v imenu hrvatske seljačke stranke pa Jalžabetić.

V imenu hrvatsko-srbske koalicije je govoril poslanec dr. Lorković, ki je utemeljeval sklep koalicije, da

se udeleži volitve delegatov v skupni parlament, s tem, da so med tem odpadli vzroki radi katerih je započela koalicijska borba proti ogrski vladi. Koalicijska je vodila borbo v prvi vrsti proti železničarski pragmatiki, ki je vsebovala kršenje pravic hrvatskega jezika v železniški upravi. Krivice, ki so se hrvatskemu narodu zadale z železničarsko pragmatiko, so sedaj odpravljene in koalicijska nima sedaj več vzroka nadaljevati v tem oziru svojo borbo, zato je odnehala od pasivne resistance in se zopet udeleži volitve delegatov v peštanski parlament.

Pri volitvah so bili izvoljeni v skupni parlament ti-le poslanci: Ljuba Babić-Gjalski, dr. Badaj, Bude Budisavljević, dr. Srgjan Budisavljević, N. Ercegović, Mijo Ettinger, dr. Hinko Hinković, Gvidon pl. Hreljanović, P. Krajnović, dr. Iv. Kraus, dr. Krišković, M. Kutuzović, dr. Kürschner, dr. Iv. Lorković, dr. Edo Lukinić, dr. Manojlović, dr. Bogoslav Mažuranić, Gustav Modrušan, Vaso Muičević, dr. Nikolić-Podrinjski, dr. Novosel, Pajo Obradović, dr. I. Paleček, grof Marko Pejačević, dr. Teodor grof Pejačević, dr. Dušan Peleš, dr. A. Pinterović, dr. Fr. Poljak, dr. Dušan Popović, dr. Svetislav Popović, Svetozar Pribičević, baron Rajčić, Aurel Rauer, dr. Makso Rosić, dr. Jos. Silović, dr. Svetislav Šumanović, dr. Gj. Šurmin, dr. Grga Tuškan in Večeslav Wilder.

V magnatsko zbornico so bili izvoljeni: grof Miroslav Kulmer, dr. Bogdan Medaković in Ant. pl. Mihaelovič.

Prihodnja seja bo v ponedeljek dne 12. t. m.

Bolgarski kabinet.

Bolgarski car je poveril Radoslavovu, da zopet sestavi kabinet. V ta namen se je Radoslavov že začel dogovarjati z vsemi strankami razen s strankama Gešova in Daneva, proti katerima zahtevajo ostale stranke uvedbo parlamentarne preiskave. Agrarni in socijalistični poslanci so odklonili vstop v novi kabinet. Kralj je nato podpisal ukaze, s katerimi

spoznati. Če bi bil postavil nasprotujoče si izpovedbe stražnika Matre in doktorja. Davida Matthieuja eno proti drugi, bi bil zašel na pot, kjer bi našel le dvom in negotovost. Tista metoda, ki preiskuje dejstva po vseh pravih kriticah, se ne da spojit z dobro upravo pravice. Če bi bil sodnik tako nespameten, da bi sledil to metodi, potem bi vendar njegove razsodbe bile odvisne od njegove osebnosti bistroumnosti, ki je dostikrat majhna in od človeške zmotljivosti, ki je velika. Kaj bi pa bilo z avtoriteti? Ni mogoče tajiti, da je historična metoda popolnoma neprimerna, da bi mu dala ono sigurnost, ki je potrebna. Vzemimo na primer le slučaj Walterja Raleigha. Ko je bil Walter Raleigh zaprt v londonskem Towerju in je nekega dne delal kakor po navadi na drugem delu svoje »Svetovne zgodovine«, je izbruhnil pod njegovim oknom hud preprič. Šel je k oknu pogledat te ljudi, ki so se kregali in se vrnili potem spet k svojemu delu, teh misli, da jih je dobro opazoval. Ko je pa drugi dan govoril o tej stvari z enim svojih prijateljev, ki je bil tam navzoč in ki se je bil celo udeležil tistega preprič, mu je ta ugovarjal v vseh točkah. Uvidel je torej, kako težko je dognati resnico o daljših dogodkih, ko se je lahko motil celo o tem, kar se je godilo pred njegovimi očmi, in vrjel je svoj rokopiš v ogenj.

(Dolje prihodnja.)

LISTEK.

Crainquebille.

Francoski spisal Anatole France.

— Prevel Kajtimar.

(Dalje.)

Ko je nastal spet mir, se je gospod Lemerle vzdignil. Svoj zagovor je začel s hvalosplovom na policiste, »te skromne služabnike zakona, ki pri svoji revni plači izvršujejo vestno svojo naporno in nevarno službo, ki so takorekoč pravi junaki vsakdanjega življenja. To so večinoma bivši vojniki, ki so še danes ostali vojniki. Vojak — ta beseda nam pove vse...«

In gospod Lemerle je začel poveljevat vojaške čednosti in razvijati o njih visoke misli. On da spada k tistim, je rekel, »ki ne pustijo, da bi kdo žalil armado, to francosko armado, h kateri pripada s ponosom tudi on.«

Predsednik je prikimal z glavo. Gospod Lemerle je bil namreč v resnici lajtmant v rezervi. Tudi je bil nacionalistični kandidat v okraju Vieilles-Haudriettes.

Nadaljeval je: Nikakor, jaz prav gotovo ne podcenjujem tihih in dragocenih zaslug, ki jih imajo stražniki javnega

miru in reda za celokupno prebivalstvo Pariza. In nikoli bi ne bil prevzel zagovornišva v tem slučaju, če bi uvidel v Crainquebille razžaljevanje bivšega vojaka. Obtožencu se očita, da je rekel: »Kravja smrt!« Zmisel teh besedi je popolnoma jasna. Če pogledate v »Dictionnaire de la langue verte«, boste našli tam: »Vachard«, lenuh, zanikarnez, ki polega kakor krava, mesto da bi delal. In pa pod »Vache«, tisti, ki služi policiji, špicelj. Gotovi krogi rabijo izraz »Mort aux vaches«.

Toda nekaj družega se vpraša: Kako je Crainquebille to rekel? In celo, ali je sploh to rekel? Dovolite mi, gospoda, da dvomim o tem.

Nočem podtikati stražniku Matru nobenega slabega namena. Toda on izvršuje, kakor smo že rekli, zelo težavno službo. Velikokrat je izmučen, presiljen od dela, preutrujen. V takih okoliščinah je čisto mogoče, da je postal žrtev nekake halucinacije sluha. In če je pravkar zatrjeval, gospoda moja, da je gospod doktor David Matthieu, oficir častne legije in primarij na bolnišnici Ambroise-Paré, znamenit znanstvenik in mož z najboljših krogov, da je ta mož klical: »Kravja smrt!«, smo prisiljeni, da priznamo kratkomočno, da je Matra bolan

*) Francoski: »Mort aux vaches«.

**) Besednjak žargona.

na umu in da ima, čeprav se vam bo zdel izraz morda nekoliko prehud, tisto bolezen, k ji pravijo zdravniki delirij zasledovanja.

In če bi bil Crainquebille tudi v resnici zaklinal »Kravja smrt!«, je še vedno vprašanje, če ima ta beseda v njegovih ustih značaj prestopka. Crainquebille je nezakonski otrok ulične branjevalke, ki je bila pijanka, torej je rojen alkoholik. Tu ga vidite pred seboj, otopelga po šestdesetih letih bede in revščine. Priznali mi boste, gospoda, da ne more biti odgovoren.

Gospod Lemerle se je vsedel in gospod predsednik Bourriche je prebral skozi zobe razsodbo, po kateri se obsodi Jeremija Crainquebille na štirinajst dni zaporja in na petdeset frankov globe. Sodišče je prišlo do svojega prepričanja na podlagi izpovedbe, ki jo je podal stražnik Matra.

Ko je šel po dolgih, mračnih hodnikih justične palače, je začutil Crainquebille velikansko potrebo po sočutju. In obrnil se je proti vojaku meščanske garde, ki ga je spremljal in ga poklical trikrat: »Gardist!... Gardist!... Slišite, gardist!...«

In zavzdihnil je: »Oh, saj pravim ja, če bi mi bil kdo pred štirinajstimi dnevi povedal, da se mi bo zgodilo kaj takega!...«

Nato je pristavil: »Ti gospodje govorijo vse preveč hitro. Prav lepo govorijo, ampak prehitro, vse preveč hitro. Človek se

ne more sporazumeti z njimi... Gardist, ali se vam ne zdi, da govore prehitro?«

Vojak pa je stopal, ne da bi kaj odgovoril, niti glave ni obrnil.

Crainquebille ga je vprašal: »Zakaj mi pa nič ne odgovorite?«

Vojak pa je molčal. Crainquebille mu je dejal z grenkobo:

»Se s psom ljudje govorijo. Zakaj mi pa vi ne daste nobenega odgovora? Če ne boste nikoli odpirali svojih ust, ali se ne bojite, da se vam osmradijo?«

IV.

Apologija gospoda predsednika Bourricha.

Par radovednežev in dva ali trije advokati so zaputili avditorij, ko je bila sodba prebrana, in sodnijski sluga je že naznanjal novo zadevo. Odhajajoči niso nadalje premišljevali o Crainquebillovi aferi, ki jih je bila pač le malo interesirala in ki so jo že skoraj pozabili. Le gospod Jean Lermite, bakrovezec, ki je bil prišel čisto slučajno v justično palačo, je razmišljal o tem, kar je bil ravnokar videl in slišal.

Potrkal je odvetnika Jožefa Aubarréja po rami in dejal:

»Pohvaliti je treba predsednika Bourricha v enem oziru, da se je namreč znal vzdržati prazne radovednosti duha in se obvarovati pred tistim napuhom intelekta, ki hoče vse

imenuje vse dosedanje ministre zopet za člane kabineta. Ministrski predsednik Radoslavov prevzame tudi še nadalje zunanje ministrstvo. Kaj bo s sobranjem, se sedaj še ne da povedati.

Vprašanje Epira.

Dne 18. t. m. poteče rok, do katerega morajo grške čete izprazniti Epir. Da so velesile določile ravno 18. januar kot termin, do katerega morajo Grki izprazniti Epir, ima svoj vzrok v tem, da je komisija za določitev meje med Albanijo in Grško končala svoje delo dne 17. decembra l. l. vsled česar se je termin za izpraznjenje teh pokrajin preložil za en mesec. Hudo pa se motijo velesile, če mislijo, da bo šlo to izpraznjenje Epira tako gladko. Srbi so priznali sklepe velesil in Srbi so imeli druge skrbi, kakor da bi bili že sedaj mislili na okupacijo severne Albanije. Drugače pa je pri Grkih. Grška vlada ni hotela nikdar priznati teh mej, ki jih hočejo dati velesile Albaniji. Grška je zahtevala vedno in zahteva še danes vse one pokrajine, kjer je večina prebivalstva grška, za sebe. Prebivalstvo samo zahteva isto in se pripravlja na boj proti Albaniji. Pa tudi Grška jih podpira in zbira prostovoljce za sveto vojno.

Dreadnoughti na prodaj.

Angleške velike ladjedelnice imajo čez glavo dela. Ne samo, da je več velikih vojnih ladij za Angleško samo v delu, imajo angleške tvrdke še razna naročila za druge države. Tako je gradila angleška firma Armstrong veliki dreadnought »Rio de Janeiro« za Brazilijo. Argentinijska je naročila dva dreadnoughta in Chile tudi dva. Zlasti argentinska dreadnoughta prideta za Grško v poštev, in bosta gotova v istem času, kakor »Rio de Janeiro«. Tudi sta ta dva dreadnoughta popolnoma enakovredna z dreadnoughtom »Rio de Janeiro«, ki ga je kupila Turčija. Dočim torej južnoameriške države prodajajo svoje deloma že zrajane vojne ladje, jih Evropa kupuje, in kupuje jih za zelo drag denar. Samo ob sebi umljivo je namreč, da hočejo imeti države, ki so naročile te ladje in jih sedaj odstopajo drugim, pri tej kupčiji svoj masten zaslužek.

Stajersko.

Ženska podružnica C. M. D. v Hrastniku priredi dne 11. januarja že nameravano igro »Moč uniforme«, burka s petem v treh dejanjih, v prostorih konsumnega društva. Za raznovrstno zabavo je preskrbljeno v polni meri. Začetek ob 5. popoldne.

Iz Celja. Da bi si nemškutarji tembolj pridobili delojemalce za prihodnje volitve delegatov, naznanjajo na glasovnicah (!), da bo okrajna bolnišnica blagajna v bodočem upravnem letu prispevke za obolele delavce zvišala. To je seveda neresnično, gre le za volilni manevar. Res bo, da bo treba vsled ogromnih Oechslvih poneverb prispevke za okrajno bolnišnico blagajni zvišati.

Iz Celja. Magistratovi uslužbenci že agitirajo za volitve v okrajno bolnišnico blagajni. Znani nemškutarji, policaj Gračner, je lazil v soboto popoldne po mestu in pobiral pri delodajalcih glasovnice. Nagovarjal je ljudi, naj glasovnice samo podpisajo, drugo da bo že opravil on. Ko se ga je opozorilo, da ima ta dan službo, je pravil, da to nič ne de, on da ima posebno pota. Ta slučaj znova potrjuje našo trditve, da se je celjski magistrat postavil pri teh volitvah popolnoma v službo nemškutarjev in da se njegovo volilno postopanje ne more na noben način trpeti. Ker bodo skušali nemškutarji na enak način delati tudi po deželi, priporočamo skrajno pazljivost.

Iz Celja. V soboto so priredili tovariši juristi v Narodnem domu prav pristržno odhodnico svetniku Otonu Vidicu, ki je imenovan v Litijo. Svetnik Vidic je bil pri nas enako priljubljen kot sodnik kakor ljubezniv družabnik. Bil je član naših narodnih društev in se je povsod kazal kot zvest in požrtvovalen sin svojega naroda. Litijčanom moremo na takem vodju njihovega okrajnega sodišča le častitati.

Celjski Sokol. Redni letni občni zbor se vrši v soboto dne 10. prosinca t. l. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih Sokolskega doma v Gaberju pri Celju s sporedom, določenim v društvenih pravilih. Prosimo vse brate Sokole polnoštevilne udeležbe.

Iz Celja. V soboto dne 10. januarja se vrši seja izvrševalnega odbora narodne stranke ob 8. uri zvečer pri zvezdi. Vsi člani so vabljeni, da se seje sigurno udeležijo.

Iz Gaberja pri Celju. (Pošta in železnično postajališče.) Da rabi tako velik industrijski kraj kot je Gaberje, samostojen poštni urad, vam menda ne bo treba na dolgo in široko razlagati. Zato le javno ponovimo utemeljeno svojo zahtevo po samostojnem poštnem uradu v Gaberju in prosimo občino ter poslance, naj to našo zahtevo toplo podpirajo! Istotako nujno potrebno je postajališče državne železnice v Gaberju, najbolje v bližini državne ceste. Promet s Savinsko dolino je iz našega kraja in njegove okolice tak, da je naša želja več ko upravičena. Tudi tu se naj merodajni činitelji pobrinejo za nas in naj skušajo zlomiti načelo, da mora biti v Celju vse tako urejeno, kakor zahtevajo nemškutarji v lastnem interesu.

Iz Sevnice nam poročajo: 29. decembra se je vendar otvorilo toliko zaželeno in potrebno postajališče na Blanci. Predno se je pa to zgodilo, je trebalo — večletnega boja in prekanja z Južno železnico. Živa slika žalostnih naših javnih razmer, da se tako malenkostno prometno vprašanje ne more tako dolgo rešiti.

Od Sv. Jurja ob Ščavnici. Dne 2. t. m. smo spremlili k zadnjemu počitku blago gospo Ivano Kreft. Pogreba se je udeležila množica ljudstva v dokaz, kako je bila spoštovana in priljubljena v celi okolici. Pokojnica je bila vrlo narodna gospa, kar je na vsakem mestu poudarjala. Pogreba se je udeležila tudi šolska mladina. Gospodu dr. Kreftu in g. poštarju Kreftu, ki sta izgubila svojo blago mater, naše najsrdnejše sožalje.

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Dne 29. decembra so luščili pri vdovi Hedviki Ritonja v Savcih bučne koščice. Zbrana je bila po tamošnji krajevni navadi velika družba, tudi godlo se je in plesalo. Ko so se pa ljudje razšli, je potegnil neki Markrab iz Rakovskega vrha, ki živi ločen od svoje žene in je imel bojda z Ritonjevo razmerje, revolver in ustrelil Ritonjevo v trebuh. Ženska leži težko ranjena v ormoški bolnišnici. Markraba so pa zaprli.

Sokola v Braslovčah občni zbor se vrši dne 11. prosinca 1914 v gostilni Rössner ob 2. popoldne.

Slovanska čitalnica v Mariboru priredi v soboto, dne 17. t. m. v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru družinski večer s petjem, godbo, šaljivimi nastopi itd.

Koroško.

Strašna lahkomišelnost. V Beljaku so prišli na Silvestrov večer stražniki zaradi izgrediv, ki jih je izvršil v pijanosti, nekega posestnika iz Dravske doline. Mož je bil popolnoma pijan. Pri njem so našli 2300 K denarja. Ko so ga drugo jutro izpustili, je mož naprej popival. Policija ga je našla zvečer zopet popolnoma pijanega in sicer v družbi silno sumljivih, popolnoma tujih mu ljudi, ki so ga hoteli bržkotte okraštiti.

Drobne vesti. Na Novega leta ponoči so aretirali v Beljaku toliko pijancev, da jih niso mogli nikamor spraviti. — V rudniku pri Pliberku je padel rudar Spender v jami Helena in se težko poškodoval na nogi. Tesar Ober je padel raz šest metrov visok oder in si zlomil desno nogo v stegnu in levo ključnico. — Bivšega sodarja v Velikovicu Razpotnika, ki je bil v zadnjem času zelo vsiljiv pijanček, je sunil posestnik Novak pred nekaj dnevi od sebe, ker je silno silil vanj. Dasi sunek ni bil močan, je padel Razpotnik tako nesrečno in zadel z glavo ob rob nekega zaboja, da je obležal mrtev. — V zakristiji mestne župne cerkve v Celovcu je ukradel do sedaj še neznan tat krasno sliko, slikano na platno. Nadomestil je prvi večer sliko z navadno olinjato sliko. Drugi večer pa je izginila tudi ta slika. — V Lendkanalu so našli v nekem nezamrznjenem tolmu truplo mlade, lepe, elegantno oblečene dame. Njen kožuh in muf so našli ob obrežju. Utopljenka je identična z gostilničarko Cecilijo M. iz Šmartna pri Celovcu. Vzrok samomora ni znan. — V letu 1913. se je izvršilo v Celovcu in okolici 29 samomorov (26 moških in 3 ženske) in 6 poskušanih samomorov.

Primorsko.

Dijaške plesne vaje akademičnega društva »Adrije« se vrše zopet vsako sredo od 6. do 10. ure zvečer. Plesna šola za začetnike od 6. do 7. ure, skupna plesna vaja od 7. ure naprej. Prihodnja vaja je v sredo dne 7. t. m. Vstop imajo le vabljeni.

Renče. Naše tamburaško in pevsko društvo »Svoboda« priredi dne 11. t. m. v prostorih R. Žnidarčiča veselico s plesom. Na odru se bode igrala narodna igra s petjem in petih

dejanjih »Domenc«. Igrali bodo domači diletanti.

Podružnica Ciril-Metodove družbe za obščino Očelce-Klanec in Materijo priredi dne 11. januarja t. l. v Hrpeljah v gostilniških prostorih Bergerja (Mamilović) cvetlični ples. Začetek točno ob 4. popoldne. Vstopnina za dame 60 v, za gospode 1 K.

Pravice Slovencev v Trstu. Boj — ki se bje sedaj med Slovenci, odnosno Slovani in med bratsko zvezanimi Italijani in Nemci v Trstu, postaja vedno ostrejši in posega vedno bolj ne samo v politično, marveč še posebno v socialno in gospodarsko življenje. Prizadeti so v tem boju vsi sloji. Pritisk se izvršuje na vse, zato se mora pojaviti tudi povsod odpor. Slovenci ne zahtevamo drugega kot svoje pravice kot domačini na svoji zemlji. Ne zaletavamo se nikamor kot nasilneži, še manj pa se vsiljujemo kot tujci, kot Nemci, ki nimajo na našem Primorju druge pravice, kot pravico gostoljubja na tuji jim zemlji. To nasilje, ki se vrši sedaj pod laško-nemškim plaščem v Trstu, pa občutijo najbolj srednji in nižji sloji, ki so najbolj izpostavljeni samovolji laško-nemških vplvov. Pred vsemi največ trpi slovensko delavstvo. Že opetovano smo o tem poročali. Že opetovano smo posvetili za kulise laško-nemškega postopanja napram Slovincem, že opetovano so bili razkrinkani Lahi in Nemci posebno v večjih industrijskih podjetjih kot oni, ki prezirajo vse pravice in ki ravno naravnost nasilno z dobrim slovenskim delavcem in ga mečejo na cesto, med tem, ko dajejo privandranim Lahom in Nemcem najboljša korita. Take pritožbe se vedno bolj množijo. Ne postopajo pa tako samo industrijska in druga podjetja, marveč tudi vsi uradi, s katerimi imajo delavci stik. Naloga Slovencev je, da se po brigajo slovenski krogi za vsak tak slučaj, da ga objavijo in merodajni slovenski krogi pa naj to predložijo s primernim pritiskom pri merodajnih oblastih.

Slovanska čitalnica, Česká Beseda, Dalmatinski Skup, Srpska Čitalnica in Hrvatsko društvo »Strossmayer« v Trstu priredi dne 17. januarja 1914. v vseh prostorih Narodnega doma v Trstu veliki slovenski ples. Začetek ob 9. zvečer. Plesna obleka. Svira godba c. in kr. bos. herc. pešpolka št. 4. Reklamacije sprejemajo posamezna društva.

Drobne vesti. Spomladi bodo pričeli graditi novo aviatično postajo v Portorose. Postaja bo do jeseni gotova in takrat pridejo tja prvi aeroplani. — Brezposelni domači delavci v Trstu dobe zemljiško delo pri Novem trgu v ulici Sette fontane in pri zgradbi nove šole v okraju S. Vito. — Na Reki so prišli nevarnega tata in roparja, 25letnega Antona Kosiča iz Vodice. Kosič je pred nekaj dnevi napadel v ulici Stajo Romano na Reki železničarja Pongraca in mu vzel uro in denarnico. — Na Reki je bil obsojen izseljeniški agent Koman Ciriak na šest tednov ječe, ker je hotel brez potnih listin spraviti v Ameriko mladenič Ivana Bolko in Ivana Dančo.

Obsojen vlomilec. Svoječasno smo poročali, da je vlomil nekdo v tobakarno tinoografa Schneiderja na Reki. Vlomilec je bil 57letni stolar Anton Madera, doma iz Ljubljane. Madera je bil obsojen na Reki na tri leta težke ječe. Madera je jako nevaren vlomilec. Bil je že 11krat kaznovan. Najmanjša kazen je bila sedem mesecev in najhujša sedem let. Zadnja njegova kazen je bila dve leti. Komaj je prišel mož iz ječe, je že zopet vlomil in si zaslužil tri leta.

Kriza v reški trgovski in obrtni zbornici. Vsled nesporazumljenja v nekaterih važnih vprašanjih so odločili predsednik zbornice V. vitez Kozulic in podpredsednika S. Dankel in C. Rudan svoja mesta. Do volitve novega predsedstva bo vodil predsedniška posla najstarejši svetnik zbornice Marko Burič.

Zadnja beseda.

Neprijetno mi je, da moram v lastni stvari še enkrat prijeti za pero. Toda dolžna sem sama sebi in svoji časti, da gotove dogodke javno pribijem. Kakor je bilo 2. t. m. v »Slov. Narodu« povedano, je graško nadsodišče naredilo konec čudoviti komediji s tiskovno tožbo gospoda dr. Kreka proti meni. Ob enem sem dobila obvestilo, da tudi moja tiskovna tožba proti dr. Kreku ni imela uspeha, ker ga državni zbor v postavnem roku ni izročil sodnemu postopanju. Če tudi iskreno obžalujem negativni uspeh teh dveh tiskovnih tožb, vendar se mu ne čudim. Jaz tudi res niti trenotek nisem pričakovala, da se bo prečastiti gospod postavil pred sodišče bodisi kot tožilec ali kot toženeec. Če je imel kdaj kak človek vzroke se izogibati sodni dvorani, je to bil vsekako gospod profesor katoliške moralne teologije. To je tudi od vsega začetka po-

polnoma natančno vedel in se je po tem ravnal. Sodna dvorana bi za gospoda dr. Kreka pomenila nasilno in definitivno odstranitev iz javnega življenja in sicer za vedno. V sodni dvorani bi se bilo neovržno dokazalo, da so nečastna dejanja, katerih sem »prečastiti« dr. Kreka obdolžila in ki spadajo pač med najtežje obdolžitve, ki se jih more izreči proti kakemu možu, docela in popolnoma resnična. Tudi danes ne dvomi o tem nihče, kdor objektivno sodi, zakaj če bi bila po meni priobčena, dr. Kreka moralno uničujoča korespondenca apokrifna, bi ne bil dr. Krek niti trenutno zamudil in napravil kazensko ovadbo proti meni zaradi ponarejanja. A dokler ni stvar pribita v sodni dvorani in ni treba priobčiti sodbe v lastnih listih, dotlej so še vedno odprta zadnja vrata in se dajo dejstva privatno tajiti. Teh zadnjih vratac si dr. Krek v sodni dvorani ni hotel zapreti in zato se ni obotavljal niti trenotek in si izvolil boljši del hrabrosti. Težko da bo to kaj premenilo na sodbi spodobnih ljudi o dr. Kreku. Ta sodba je davno izrečena. Moralna slika prečastitega gospoda profesorja katoliške moralne teologije je za sodobnike ustanovljena in tudi ni potrebovala popolnoma po pogodbi med Zadržno zvezo in Joštom, ki je bila pred kratkim objavljena. Kdor je sklenil in podpisal tako, res satansko pogodbo, ta je pač zmožen vsake podlosti, tudi tega, da ohrani svoj, v veliki nevarnosti nahajajoči se mandat s pomočjo izsiljene, neresnične samoobdolžitve ženske. Za gospoda dr. Kreka zdaj tudi sploh več ne gre. Ko je na splošno začudenje na moja razkritja o gospodu profesorju katoliške moralne teologije izostala v takem slučaju pač samo po sebi razumljiva disciplinarna preiskava, se je reklo, da hoče ordinarijat počakati izid sodnega postopanja, predno upelje kanonični proces. Izida sodnega postopanja seveda ni čakati, ker je prečastiti gospod to onemogočil, a prav s tem je gospod dr. Krek samega sebe obsodil in ordinarijat moralno prisilil, da nastopi proti njemu. Radovedna sem, če se to zdaj zgodi. Smatram pod svojo dostojnostjo, da bi vse te nečedne stvari še enkrat pogrela. To pa stoji: Oficir, ki bi storil le deseti del tega, kar je zagrešil dr. Krek — kateremu sem javno kot edini odgovor na njegove podvarstvo imunitete v deželnem zboru izrečene umazanosti vrgla v obraz pasji bič in kaznilnico. — pa bi ne tožil takoj, bi bil še v tisti uri infamno kasir in spoznan nevednim, nositi cesarsko suknjo. Zdi se mi, da se na Kranjskem duhovska suknja nižje ceni in ima manj ugleda, kakor vojaška suknja. Od današnjega dne je zame gospod dr. Krek za vedno odpravljen. Iz vsega srca pa obžalujem vse tiste, ki jih njihova prisega sili, da morajo ostati četudi samo po svojem poklicu z njim v zvezi.

Kamila Theimer.

Dnevne vesti.

+ Vodiški škandal. Blagoslovljeni goljufi, ki so dajali Johanci potuho in ji omogočili niene sleparije, se neregno v »Slovincu« in bi radi od sebe odvabili vsako sokrivdo. Kdor je bral poročila o obravnavi proti Johanci, ta ve, pri čem da je in bo znal ceniti nesramnost, s katero rešuje »Slovenec« duhovske lopove in sleparje, ki so krivi tega škandala. Kako sodi zunanji svet o teh dogodkih, pričča dunajska »Arbeiter Zeitung«, ki dostavlja svojemu obširnemu poročilu o obravnavi sledeče: »Če so farji vseh vrst vedeli za sleparijo, čije dobiček je pripadal tudi nekemu samostanu, da namreč Jerovškova ne poti krvi, potem spadajo seveda še prej in še za dlje v kriminal, kakor ta ženska, ki je vendar sigurno vedela, da vedo farji, da je sleparka. Če pa so verjeli, da ta ženska vsak petek kri poti, potem spadajo vsi ti gospodje v blaznico. V vsakem zavodu so ljudje, ki nimajo tako močnih blaznih misli, kakor jih mora imeti tisti, kdor, če ni gauner, skuša med ljudstvom, ki ga je klerikalizem duševno popačil, razširati vero v take čudeže. Za farja, o katerem je Jerovškova trdila, da ji je pri spovedi prigovarjal, naj ne neha s sleparijo, ker bi to cerkvi — namreč klerikalizmu — škodovalo, bi se moral državni pravdnik prav temeljito zanimati, kajti če je še najbolj nedolžna med vsemi, namreč Jerovškova, dobila deset mesecev, mora ta dobiti par let, sicer bi to bila kričasta krivica. Tudi z d r a v n i k, ki pri »preiskovalni komisiji« ni mogel dognati, da so »čudeži« sleparija, zasluži pozornost državnega pravdnika, blazničnih zdravnikov in njegove zdravniške zbornice. — Tudi mnogi drugi listi, nemški, češki hrvaški, italijanski in madžarski poročajo obirno o tem škandaloznem procesu. »Lidové

Noviny« so mu povrh še posvetile uvodni članek, v katerem pravijo, da bo ta proces ne samo na Kranjskem, nego tudi v drugih deželah razsvetlil temne glave.

+ O ti ljuba nedolžnost! »Slovenec« piše govoreč o obravnavi proti »sveti Johanci«: »Razprava je dognala, da je bilo pisarjenje liberalnih listov, da je duhovščina to sleparijo v svet spravila iz dobičkarije, infamna laž. Duhovščina se sploh ni vmešavala v te sleparije in je tudi skoro enoglasno poudarjala, da vodiški Johanci ni verjeti. Na svetu je pa veliko praznovernih in radovednih ljudi in teh tudi na Kranjskem ne manjka... Duhovščina se je pri teh komedijah držala čisto korektno... Liberalce je ta konec te smešne komedije naravnost razočaral. Namesto političnih profitov je ta obravnava dokazala, da so lagali in duhovščina — obrekovali.« — Castiti gospodje so torej čisto nedolžni na škandalih, ki so se skoro leto dni dogravali z izrecnim dovoljenjem in odobrenjem duhovske oblasti v župnišču v Vodich in sicer po naročilu samega škofa v navzočnosti ondotnega župnika! In obravnava je baje dognala, da se »duhovščina sploh ni vmešavala veliko v te sleparije« in »se je pri teh komedijah držala čisto korektno!« Precejšnjo porcijo nesramnosti in predrznosti mora imeti človek, ki si je upal napisati te trditve, ki bijejo sodno dognani resnici naravnost v obraz! Saj je sodna obravnava dognala: 1. da je Johanci duhovnik, ki mu je pri spovedi priznala svojo sleparijo in izjavila, da hoče s to sleparijo prenehati, prepovedal to storiti, češ, da bi to povzročilo za cerkev prevelik škandal, ter ji nasvetoval, naj se z Reke preseli na Kranjsko ter tam nadaljuje svoje sleparije; 2. da sta Johanco na Reki obiskala sarajevski nadškof dr. Stadler in ljubljanski škof dr. Jeglič in da je bila na Reki v najozbiljših stikih z ondotnimi kapucini; 3. da je dal Johanci sarajevski nadškof dr. Stadler po posredovanju reških kapucinov posebno priporočilo pismo na ljubljanskega škofa; 4. da jo je škof Anton Bonaventura s odprtimi rokami sprejel, jo s posebnim pismom, v katerem je naglašal njeno sveto življenje, poslal vodiškemu župniku Žužku ter le-temu ukazal, naj jo sprejme v župnišče in ji dovoli, da v župnikovi navzočnosti tamkaj trpi »Kristusove muke«; 5. da jo je škof Anton Bonaventura opetovano obiskal v Vodich in pri tej priliki nekoliko rekel ljudem: »Ljudje božji, ali ste že kdaj videli tak čudež?«; 6. da je škof Anton Bonaventura dal Johanco poklicati v svojo palačo v Ljubljano in jo po dr. Doljšaku preiskati; 7. da jo je škof dr. Jeglič vključ v temu, da zdravniška preiskava ni dognala ničesar pozitivnega, zopet poslal nazaj v Vodice župniku Žužku s posebnim pismom, v katerem je znova potrdil njeno svetost ter dal svoje dovoljenje za nadaljevanja započetih sleparij in končno 8. da je škof Anton Bonaventura Jeglič rekel Johanci, ko ga je prišla prositi, naj napravi konec komediji in prepove ljudem hoditi gledat njeno »zamaknenost« in njeno »krvavljenje«: »Naj hodijo, včasih pa le nuca!« — Vse to so sodno dognana dejstva, ki jih ne spravi s sveta nobeno zavijanje in potvarjanje »Slovenca«. Nepobiten fakt je, da so Johancine švindlarije v Vodich inscenirali in do konca podpirali duhovniki na čelu jim škof Anton Bonaventura Jeglič, to stoji, kakor pribito. Napredni listi torej niso lagali in niso obrekovali duhovščine, ako so konstatirali suha dejstva, marveč so pisali samo golo in čisto resnico in nič kot resnico! Sodna obravnava potemtakem tem listom in naprednjakom vobče ni donesla nobenega razočaranja, marveč popolno zadostženje, ker je ta sodna razprava samo ugotovila in dognala, da je bilo vse to, kar so prej pisali o Johancini aferi, gola in čista resnica! Tako je in nič drugače, klerikalna gospoda!

+ Resnicoljubni »Slovenec« in Kamila Theimer. Da »Slovenec« piše samo in suho »resnico«, je splošno znano. Posebej je pa to še dokazal pri poročilu s sodni razpravi o vodiški svetnici in pa pri poročilu o delegacijskih predlogih v tiskovnih pravdah gdnice. Theimerjeve proti Mihaelu Moškercu in grobokopu Janko Florjančiču. Kako nedosežno je sprevrgel in potvoril ravno poslednjo zadevo! »Kamila Theimer na begu pred ljubljanskimi porotniki« — to slastno novico je obesil svojim požnim bralcem. In kaj je iz sodnih spisov razvidna resnica? Dne 22. novembra 1913 vložil je g. Mihael Moškerc po g. dr. Peganu predlog, da naj se zanj delegira dunajska porota. Na ta predlog se je pa gdnica. Theimerjeva izjavila dne 29. novembra 1913 tako, da se ne protivi delegaciji dunajske porote, ker je njena edina želja, da pride enkrat do razprave —

bodisi v Ljubljani ali pa na Dunaju, in da se neha vedno zavlačevanje te tiskovne pravde. Ker ste pa tiskovni pravdi proti g. Moškercu in g. Florjančiču v bistveni zvezi in ker se bodo v obeh pravdah zaslišavale ene in iste priče, je pa g. d. Theimerjeva še le dne 29. novembra 1913 v tiskovni pravdi proti g. Florjančiču vložila predlog, da naj se, kakor v pravdi proti g. Moškercu, še v ti zadevi deleguje dunajsko porotno sodišče. To so suha dejstva, razvidna iz sodnih spisov. Iz teh suhih dejstev je pa pač vsakomur jasno, ali je res bežala g. d. Theimerjeva pred ljubljanskimi porotniki ali pa — nekdo drugi. Ta suha dejstva, povzeta po sodnih spisih, pa tvorijo nov dokaz, kako malo se spoštuje resnico ravno v onem časopisu, ki izhaja pod patrono našega knezoškofa, zaščitnika slavnostne vodiške svetnice.

— Umrl je po kratki in zelo mučni bolezni absolvirani trgovski akademik g. Pavel Skale, sin mestnega klavničnega ravnatelja g. Skaleta. Rodbini naše sožalje!

— Javno predavanje priredi »Splošno slovensko žensko društvo« v petek, 9. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Predava c. kr. profesor g. dr. Fr. Ilešič o temi Črnogorski kralj Nikita kot pesnik.

— Kurs za hrvatsko-srbski jezik bo imel prvo uro v četrtek, dne 8. januarja (od pol 7. do pol 8., odnosno od pol 8. do pol 9. ure na liceju). Kurs se vrši na moje ime. Dr. Fr. Ilešič.

— Ljubljanka — zamrzla. Od vojaške plavalnice pa dol proti Gradaščici do mitnice je Ljubljanka zamrzla. Led je kake tri prste debel, tako da čolnici z Barja ne morejo v mesto, niti ribiči na vodo. Ljubljanka je sedaj posebno plitva in po pač to glavni vzrok, da jo je mrz razpremal in da je zamrzla, kar se menda še nikoli ni zgodilo.

Smrtna nesreča na železniškem tiru pri Grosupljem. O nesreči, ki se je pripetila v soboto na železniškem tiru pri Grosupljem, se nam poroča iz zanesljivega vira sledeče: Posestnik Jože Gruđen v Sp. Slivnici je šel v soboto, dne 3. t. m. v Grosuplje, da bi dvignil pri tamošnjem poštnem uradu 800 K, katere mu je poslal njegov sin iz Amerike. Mož, ki je bil znan kot trezen, pošten in vzoren gospodar, ta dan denarja ni dobil in se je vračal pod večer popolnoma trezen na svoj dom. Med potjo je stopil s pota na boljše stezo na levi strani železniške proge, česar morda niti opazil ni, posebno ker je bil na eno oko slep, kar mu je povzročila nesreča, ki se mu je pripetila pred letom. Med hojo je dohitel moža vlak. Stroj ga je zadel v desno nogo in ga vrge v stran. Slučaj je hotel, da je priletel mož z glavo ob kamen, udaril se je na sence in je obležal mrtev na mestu. Ponesrečenca je našel čuvaj ob progi mrtvega železniški čuvaj. Prizadeti rodbini, ki je izgubila vestnega in marljivega gospodarja se izreka splošno sožalje.

Domžalska godba si je ustanovila orkester na godala. Znano je maršnikom, da je omenjena godba že pri različnih društvenih prireditvah z uspehom sodelovala. Želeti bi bilo, da bi se tudi nje orkestra cenj. društva posluževala. Na razpolago je vsakemu od 6 mož naprej in se bo orkester trudil zadovoljiti vsem zahtevam.

Lovski blagor. V Horjulu je lovec Urbančič ustrelil šest ključavcev — pač redkost v tem času.

Ni vam treba iti v Egipt, da si na hcu mesta ogledate stavbe in umotvore, ki preživljajo človeštvo. Narod za narodom je šel preko egipčanskih palač — palače pa stoje in kljubujejo človeštvu in zgodovini. V kinematografu »Ideal« se te dni predstavljajo poslednji dnevi egipčanske močujočnosti, močujočnosti, ki je posebljena v kraljici Kleopatrin, toli opevani »vladarici Nil«. Zнала je ljubiti — nič manj ni znala umirati. Dajna, dajna doba stopi gledalcu pred oči, da pozabi na sedanost in živi v preteklosti. Lesk in nedolžnost starodobne elegancije iz starodobnih zabav vidi in občuduje gledalec, ki se s tem bolj obogati z znanjem preteklosti, kot če bi prebral kupe in kupe knjig, zato mladini priporočamo.

Umrlijost v Ljubljani. V preteklem letu je v Ljubljani umrlo 1178 oseb, tedaj 32 manj kakor leta 1912 in 194 manj nego leta 1911. Od teh 1178 oseb jih je umrlo dobrih 58% v raznih hiralnicah, ubožnicah, sanatorijih in bolnicah, kamor zahajajo večinoma bolniki s kmetov. Izredno ugodne zdravstvene razmere preteklega leta pa imajo svoj vzrok tudi v dejstvu, da je vsled hladnega poletja izostala sicer običajna umrljivost otrok v prvem letu.

Na poti v bolnišnico umrl. V ponedeljek popoldne so pripeljali v tu-kajšnjo bolnišnico Kobijevga hlapca iz Podpeča Franciška Oblaka. Ko so

ga v bolnišnici hoteli oddati, so opazili, da je že mrtev, nakar so ga potem prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Nezgoda. Ko so v soboto v Rožni dolini orali sneg, je gostilničar Oražen stopil približno pluga, pri čemer mu je šel žebelj skozi levo stopalo ter ga težko telesno poškodoval. Ostal je v domači oskrbi.

V mestni klavnici so zaklali od 21. decembra do 28. decembra l. l. 59 volov, 3 bike, 4 krave, 201 prešica, 131 telet, 12 kostrunov in 24 kozličev. Vpeljali so 595 kg mesa, 3 zaklane prašiče in 27 zaklanih telet.

Izgubljene stvari ob časa od 17. do 31. decembra l. l. 1 črna usnjata torbica in 16 K denarja, 1 zlat uhan v podobi detelje z diamantom, 1 rjava denarnica z 2 K, 1 moška ura brez stekla in verižice, 1 bankovec za 10 kron, 1 žepni robcen in 5 kronski tolar, 1 srebrna železniška ura s tako verižico, 1 bankovec za 10 K, 1 zavitek z dvema svilnima vratnima šerpama, 1 bankovec za 10 K, 1 velika poštna torba iz črnega usnja, 1 zlata vratna verižica z obeskom, 1 zlata verižna zapestnica, 1 majhen pes, 2 zlata prstana, 1 gamsova brada za klobuk, 1 črna usnjata denarnica s 6 do 7 K drobiža, 1 zlata verižna zapestnica.

Najdene stvari v času od 17. do 31. decembra 1913. 1 denarnica z 10 K 92 v, 1 torbica za pisalno orodje in 20 vinarjev denarja, 1 zlat prstan z višnjevim kamenjem, 1 dam. ogrinjalo (plet), 1 denarnica s 3 K 84 v, 1 zavitek s 6 svil. žepnimi robcem, 1 škatlica z električnimi svetilkami za božič, 2 bankovca po 10 K, 1 denarnica s 14 K 51 v, 1 zavitek s 3 umetnimi cvetlicami, 1 srebrna verižica, 1 nivalska vaga, 1 denarnica s 25 K, 1 dolgočlenkasta zlata zapestnica, katere je bila pred 3 meseci izgubljena.

V kavarni »Central« vsak večer brez izjeme koncert. — Glej inserat!

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je izročil svoj novoletni dar 4 K njen pokrovitelj g. R. Oswald na Jesenih. G. Pavel Plesničar, učitelj v Ajdovščini je nakazal 10 K, nabranih na Silvestrov večer društva »Edinost«. Isti večer sta priredili g. d. Malčič in Cika Konšek na Trojanah gramofonski koncert z uspehom 2 K 20 v. G. R. Šegula, uradnik v Juršičih, je pozdravil družbo z novoletnim darom 7 K 10 v. M. C. M. podružnica v Kranju je nabrala za odkup novoletnih in drugih voščil 95 K in jih izročila družbi. Klub naprednih slov. akademikov v Celju je poslal 100 K od narodne zbirke. Ogromno število poštinih znamk je poslal marljivi nabiratelj g. Lavoslav Cvetič.

Dobrotnica družbe sv. Cirila in Metoda ga. Marija Jonko, soproga veleposelnika v Bovu je umrla meseca septembra lanskega leta. Pred tremi leti se je zavarovala na življenje pri »Prvi češki« v Trstu C. M. družbi na korist za vsoto 500 K z geslom: »Ko mene več ne bo, znaj, družba sv. Cirila in Metoda, ljubila tebe sem tako, da tudi moja smrt nemila, naj tebi bi koristna bila...!« Častiti rodoljubki časten spomin!

Društvena naznanila.

Društvo zdravnikov na Kranjskem opozarja svoje člane na mesečno zborovanje, katero se bode vršilo v petek 9. januarja ob pol 6. v zobotehničnem ateljeju dr. E. Bretla. Predaval bode dr. E. Bretl.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani ima v ponedeljek, dne 12. januarja 1914 ob 3. popoldne v posvetovalni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani svoj redni občni zbor s temle dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika. 2. Poročilo o zveznem delovanju v letu 1913. 3. Citanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 4. Blagajniško poročilo za leto 1913. 5. Poročilo računskih preglednikov. 6. Volitev 12 odbornikov in 6 namestnikov za dobo treh let. 7. Volitev enega člana v obrtni svet c. kr. trgovskega ministrstva za dobo petih let. 8. Prošnja na c. kr. ministrstvo za javna dela, da podeli zvezi zastopstvo v dejavski svet. 9. Raznoterosti. O predlogih, ki niso na dnevnem redu, se razpravlja le tedaj, če tretjina navzočih zastopnikov prizna njuno (§ 11. c. zveznih pravil). Če sklicani občni zbor ob 3. ne bode sklepčen, se isti vrši eno uro pozneje. Z ozirom na važnost dnevnega reda, zlasti glede najumnosti točke 7. se prosi vse gospode zastopnike, da se občnega zbora zanesljivo in pravočasno udeležijo.

Vstopnice za trgovski plesni venček slov. trgovskega društva »Merkur«, ki bo v soboto 10. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma se dobivajo danes naprej pri tvrdki Gričar & Mejač, I. Samec, V. Petričiča nasl. in Ivan Kostevc, nakar g. člane in prijatelje društva opozarjamo.

Častni večer, ki ga je priredila krajevna skupina zveze škotistov v Ljubljani ob priliki 25letnice službovanja predsednika g. Jos. Kuren-ta v soboto zvečer v restavraciji Goršetovi pri »Novem svetu« se je vršil jako častno. Večer je otvoril s slavnostnim nagovorom podpredsednik skupine g. S. Gärtnert. Pojasnil je in orisal delovanje, namen in cilje in uspehe Zveze ter čestital slavljencu v toplih besedah k njegovi 25letnici v svojem in v imenu vseh članov. Zapisnikar podružnice gosp. Sattler je izročil slavljencu v znak spoštovanja in v spomin na to slavlje častno darilo in sicer z zlato okovano palico. Med drugimi so pozdravili slavljence v imenu poštinih in brzojavnih uslužbencev gosp. Bavdek, v imenu magistratnih uslužbencev g. Bevc, v imenu občine kot rojaka g. Rak, v imenu deželnih uslužbencev g. Stuhec, v imenu podpornega in pravovarstvenega društva drž. slug in poduradnikov gg. Zorko in Kosmač. Končno mu je čestital tudi g. Gorše, kateremu se društvo tem potom zahvali za vse njegove usluge, ki jih rade volje doprinese v prid društvu. Došlo so tudi čestitke od centralne Zveze škotistov in od podružnice certifikatistov. Vsem čestiteljem se je slavljencev v ginjenih besedah toplo zahvalil z obljubo, da bo vstajal do zadnjega pri delu in prid in blagor društvom. Po oficijalnih čestitkah in zahvalah se je razvila prosta zabava in prost razgovor, v katerem se je spregovorilo še marsikaj v čast slavljencu in v prid društvu.

Društvo nižjih mestnih uslužbencev je priredilo v ponedeljek 5. t. m. ob 8. zvečer svojo II. društveno veselico in korist podpornega sklada, ki je namenjen članom društva in njih rodbinam. Veselica je izborna uspešna ter zbrala mnogo odličnega občinstva. Godbo je oskrboval Društveni orkester, petje poseben zbor, deloma člani »Ljubljanskega Zvona«, za izborni jed in pijačo je skrbel g. Štepec iz Šiške. Dekoracijo sta oskrbela vrtnarja Verovšek in Kelše, deloma pa je društvo prevzelo nekaj dekoracije tudi od Sokola I. Za aranžman se je posebno potrudil g. Černe. V poznejših urah se je razvil prav živahen in animiran ples. Med posetniki veselice je openiti župana ljubljanskega in deželnega poslanca g. dr. Ivana Tavčarja, državnega poslanca g. dr. Vladimira Ravničarja, dež. poslanca g. dr. Frana Novaka, dež. posl. g. prof. Josipa Reisnerja, deželnega poslanca g. Julija Mazelleta in vse napredne občinske svetnike ter veliko število magistratnih uradnikov.

Društvo c. kr. poštinih in brzojavnih uslužbencev priredi, kakor že pred kratkim omenjeno svoj letošnji »plesni venček« dne 10. januarja ob pol 9. uri zvečer v dvorani Mestnega doma. Svirala bode sl. godba c. in kr. 27. pešpolka. Za zabavo bode preskrbljeno vsestransko tako da bodo prišli vsi in vsak na svoj račun. Ker se bode priredila med odmorom, da ne bode dolg čas vesela burka »Ozdravljena ljubosumnost« in to od neke posebno znane igralske družbe, katere je nalašč za ta večer pozvana v Ljubljano iz našega najbližjega juga. Za mladi svet bodo skrbela ljubke gospi s šaljivo pošto v originalnih poštinih uniformah. Zraven tega si je pa še odbor zagotovil iz Balkanskih držav popolno vojno pošto, katere je že na potu iz Balkana. Torej, kdor še ni videl vojne pošte in ga zanima, kako so balkanci na priprosto pa gotov način preskrbevali svoje vojaštvo z dnevnjo pošto naj se potru-di dne 10. januarja v Mestni dom in bode vse to videl na lastne oči. Prosimo pa sl. občinstvo v Ljubljani, da nam oprosti, če bi zaradi ogromnega dela bil kdo prezrt, da ne bode dobil vabila, naj vseeno pride, ker se bode ravno tako zabaval, kakor tisti kateri bodo imeli vabila v žepu. Vstopnina 1 K, družinske vstopnice 3 osebe 2 K; obleka promenadna.

Sokol v Novem mestu. V soboto dne 10. januarja t. l. ob pol 9. zvečer bo v veliki dvorani Narodnega doma redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Člani in članice se vabijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Salonski orkester Vipavske čitalnice priredil je na Silvestrov večer v prostorih hotela »Adrija« v Vipavi svoj prvi koncert. Že v prvih večernih urah napolnilo je občinstvo vseh stanov hotelsko dvorano in obstranske prostore do zadnjega kotička. Z napeto radovednostjo so utihnili gostje, ko so stopili domači igralci pod vodstvom gosp. kapelnika Novotnyja prvič na oder; a že neprestano aplavdiranje po igranem prvem komadu je pričalo, da so bili poslušalci naravnost iznenadeni nad nepričakovanim uspe-

hom, ki ga je dosegel g. Novotny s svojim mladim orkestrom po komaj dvamesnem trudu. Kakor prva, so se tudi vse druge točke programa proizvajale z enako gotovostjo in preciznostjo. Posebno fino se je prednašal Mascagnijev: »Intermezzo iz opere Cavalleria Rusticana« in Reitererjev: »Pfeiffied iz operete Pomladni zrak«, katere komada sta se morala na splošno željo ponavljati. Zelo je ugajala tudi Novotnyja: »La belle Espagnole«, polka mazur; in veliko pohvale je žela Gruberjeva: »Stara ura«, pesem za krilni rog, solo, katerega je igral g. kapelnik sam. Na sporedu so bile tudi pevske točke, katere je pel čitalniški oktet pod vodstvom g. učitelja Gruma, s prijaznim sodelovanjem v solo partijah, po vsej dolini znanega baronista g. učitelja Ivana Mercina. Ako povem, da so se morale pevske točke vsled kratko odmerjenega časa še po programu med prosto zabavo ponavljati, se lahko spozna uspehe Grumovega delovanja in truda na pevskem polju. Pred polnočjo poslovil se je g. učitelj Fran Mercina v primernem govoru od starega leta tako, da so ga med njega izvajanjem poslušalci večkrat prekinili z burnim smehom. Točno opolnoči je voščil govornik vsem navzočim najsrčnejše novo leto, nakar je orkester po impozantnem tušu zaigral »Sokolsko koračnico«. — S prvim nastopom vipavskega salonskega orkestra so bili vsi poslušalci nad vse zadovoljni; za to pa velečeni dami in gospodje sodelujoči pri orkestru — naprej s svojim kapelnikom do popolnosti!

Prosveta.

Slovensko gledališče. Snočnja predstava Schönherrejeve »Zemlje« je bila v letošnji sezoni burk in glum in praznih večerov lepa izjema, častna prilika, ko je prišla slovenska drama, menda prvič v letošnji sezoni, do svoje veljave. »Zemlja« velja za eno najboljših nemških avstrijskih dram novejšega časa, njen avtor je tirolski Nemec in je bila pred nekaj leti nagradjena s Schillerjevo nagrado kot najboljšo dramsko delo avstrijskega nemškega avtorja. Z njo je Schönherr zaslužil kot dramatik in ta sloves je še povečal s svojo nadaljno dramo »Vera in domovina« in danes je njegova slava velika in vsestranska. Kljub temu pompozemu imenu meni Schönherr in njegova drama ne ugaja. Vsem, na oseb, prizorih in ideji, vidim preveč vsiljive teatralnosti, retorike in nerresničnosti. Drama »Zemlja« se mi zdi prisiljena in stilizirana, nastopajoče osebe so narejene za pisateljskim stolom, a ne žive v živi resničnosti. Njena ideja je vsekakor lepa in velika, a preveč neumetniško se vsiljuje gledalcu. Vsi junaki v drami od Kremenja »gospodarja« do hlapčeta in zadnje dekle so — z vsemi vezmi in vrvmi privezani na zemljo, vsak teži in hrepeni z vsem srcem in dušo po grudi, da bi mogel vsaj ped te črne, plodne zemlje imenovati svojo last. Gospodar Kremen, 72 letni starec, ne more in noče umreti. Ne more zapustiti te svoje zemlje, h kateri je prikovani z ljubeznijo in železno voljo. Star je, konj ga je strašno udaril v prsi, da si je že pomeriti leseno srajco, rakev, ima jo poleg svoje postelje, v kateri leži med življenjem in smrtjo in nazadnje ga volja do življenja, ljubezen do zemlje zopet vrne življenju. Na robu groba vstane in razbije rakev in zapove svojim hlapcem: Na polje, razorite zemljo, vsejajte vanjo zdravih semen, ki jih že težko čaka. — Njegov sin Janez hlepi po zemlji, ki je mu oče noče zapustiti, dekle Reze edina želja je košček zemlje, vsi blagrujejo in slave to črno, rodno, plodno grudo, vsi poznajo samo en akord: Zemlja! — Igrana je bila, v kolikor so se igralci uživali v svoje vloge, dobro. Ali Schönherrjev, recimo, tirolski kmet, je velik in gospod! Jaz, ki poznam slovenskega kmeta, ne verujem tirolskemu kmetu. Takšnega kmeta še nisem videl in slišal. Nisem še slišal deklamirati kmeta o svoji ljubezni do zemlje. Naš kmet čuti in ne govori, ljubi in trpi in molči. Kar je v srcu, ni na jeziku. Torej — naši igralci se niso mogli uživati v nenaravne svoje junake. Verjel sem, prepričal me je edini gosp. Borštnik, ki je svojega nemogočega junaka napravil mogočega. S svojo sugestivno, krepko, silno realitiko me je zanesel, da nisem več dvomil o njegovi možnosti. Bil je velik in v resnici živ, to je res pravi Grutz, ki globoko in trdno ga-zi po svoji zemlji. — Kot pravim, drugi se niso uživali v svoje vloge, niso igrali slabo, edino gosp. Skrbinšek je s slabo vagabundsko masko napravil name kolikor mogoče slab vtisk. Pohvalim dobro voljo gospe Bukškové, Juvanove g. d. Wintrove, gosp. Povheta, Groma in drugih. — Gledališče je bilo zelo slabo ob-

iskano, a kolikor nas je bilo, smo imeli lep večer.

Umetnost.

Dva koncerta. »Glasbena Matica« je priredila v ponedeljek in torek (na Treh kraljev) večer dva zgodovinska in spominska koncerta. Posvečena sta bila skladateljski rodbini Ipavcev. Spored je sestajal izključno iz njihovih skladb. Zastopana sta bila brata Benjamin in Gustav Ipavc, Gustava Ipavca sin dr. Josip Ipavc in z eno skladbo dr. Alojzij Ipavc, ki je bil rojen leta 1815. In umrl leta 1849. Na drugem koncertu je omenil v poljudnih besedah pomen teh skladateljev gospod dr. Anton Schwab. Nekaj skladb Benjamina in Gustava Ipavca je ponarodelo. Tako do malega redko kdo ve, da je zložil znano pesem o kukavič dr. Gustav Ipavc. Tudi istega skladatelja pesem »V mraku« (Iz stolpa sem, mi zvon doni) je prešla narodu v kri in meso. Enako »Slovenec sem« in dr. Benjamina Ipavca »Domovini« (Bodi zdrava, domovina!). Poleg teh pesmi, ki jih je izvajal mogočni pevski zbor »Glasbene Matic« v znano precizni in izraziti obdelavi gospoda koncertnega vodje Hubada, je pel gospod Križaj pet samospelov s klavirjem. S svojim razkošnim glasom in dobrim umevanjem je spravil iz skladb vse, kar je položil skladatelja vanje. Gospa Irma Polakova je dosegla največji uspeh s pesmijo »Na poljanji«, ki je zadnja kompozicija dr. Benjamina Ipavca. Konec pesmi je muzikalno posebno srečno izdelan in izborna interpretka ga je z izredno fino in čustvenostjo zapela. Gosp. Rijavec je pel več pesmi Benjamina Ipavca za en glas in klavir. Z lepim tenorjem je izražal toplo ubranost, ki diha iz te in one skladbe. Gojenci »Glasb. Matic« in člani »Društvenega orkestra« so igrali priprosto in simpatično serenado dr. Benjamina Ipavca, spisano za godbo na lok. Orkestralne točke prvega koncerta so tvorili odlomki iz spevoigre dr. Josipa Ipavca »Princezinja Vrtoglavlja«. Nekatere solistovske partije, ki jih je pel prvi večer gospod Križaj, je izvajal drugič prav lepo član Matičinega pevskega zbora gospod dr. Černe. Tudi gospod Kovač je bil zaposlen z več samostojnimi točkami. Gospa Polakova je prejela šopek, gospod dr. Josip Ipavc lovorov venec. Pri prvem koncertu občinstvo ni dvorane popolnoma zasedlo, pri drugem koncertu pa je bil obisk slabši. Zdi se zato, da večera publike ni sta posebno ogrela.

Razne stvari.

* Badnjak. Snoči so zvonovi po vseh pravoslavnihih cerkvah naznanili božič. Navade in običaji, ki jih imajo Srbi o Božiču, so sicer podobni običajem v pravoslavni cerkvi, vendar pa so prave samostojni in značilni, morda zato, ker so stari. Sveti večer imenujejo Srbi »badnji dan«. Vsaka srbska rodbina žge zvečer »badnjak«, to je kos lesa, ki se v zadnjem hipu odreže ali poseka. Navadno vzamejo bukev. Na vse zgodaj, to je še pred solničnim vzhodom svetega dne, gredo moški člani rodbine v gozd, da prinese »badnjak«. Če dobe majhno bukev, tedaj jo posekajo ter odnese domov. Kdor jih na potu sreča, jim želi »Sretan ti badnjak«. Ko pridejo domov, postavijo badnjak na desno stran vhoda v hišo. Zvečer prižgo v sobi dve sveči. Če pride kdo na obisk, ga srčno pozdravijo z besedami: »Sretan ti badnji večer«. V sobi je zapaljen ogenj, okoli njega pa položena slama. Badnjake naravnajo na ogenj in sicer tako, da bi največji izmed njih pregorel v polovici. Najstarejši član rodbine odseka kos badnjaka ter da ta kos med pšenico, da bi kure dobro nesle. Potem nalijejo na ta kos lesa malo vina z besedami: »Zdrav badnjake veselce« in potem pijejo vsi člani rodbine iz te posode, in sicer po starosti, najprej moški, potem ženske. Nato večerjajo, in sicer na tleh, ker so morali vse mize in stole pred tem odnesti iz sobe. Ves dan imajo strog post in tudi večerja je postna. Ne jedo ničesar, kar je živalskega, niti mleka, niti jajc. Srbi pravijo, da je badnjak znamenje tega, da se je Kristus porodil pri navadnem ognju v betlehemske hlevu. In kakor je tedaj zasvetila luč celemu svetu, pravtako se razgori pri ognju badnjak. Dokler glavni badnjak ne pregori na dva dela, ne sme iti noben izmed mož spat. Zgorele in napol zgorele dele badnjake sme na ogenj položiti samo prvi gost, ki pride na božični dan voščiti vesel božič. Ta gost ima tudi pravico, da prvi začne rezati ovco ali prašiča, pečenega na raznju. Po »badnjem dnevu« sledi »božič«. To je dan srčnih voščil. V vsaki hiši je polna miza prigrižkov in vina. Prijatelji se obiskujejo ter si žele »sretan božič«.

* **Zrakoplovka posnema Pegouda.** Iz Londona poročajo: Angleška zrakoplovka miss David je poskusila posnemati zrakoplovca Pegouda, kar se ji je tudi posrečilo.

* **Žrtve aviatike.** Tudi v preteklem letu je zahtevala aviatika mnogo žrtev, 150 zrakoplovcev in pasazirjev se je ubilo. Med temi pa niso oni, ki so umrli po daljši bolezni.

* **Nesreča na morju.** Iz Stavangerja poročajo: Norveški tovorni parnik »Espagna« se je na potu iz Stettina proti Berganu potopil. Od moštva, ki je štel 14 moških, je utonilo osem moških.

* **Grozna smrt igralke.** Iz Berolina poročajo: Igralka Hammel v Zvolle je na čuden način umrla. Umetnica je dobila na odru krč v čeljustih in ni mogla ust odpreti. Kmalu na to je umrla.

* **Stroj za tajno glasovanje.** Romunski inženir Stelian Russo je izumil stroj za glasovanje. Stroj je tako napravljen, da morejo tudi anal-fabeti glasovati. Tekom šestih ur more glasovati 10.000 oseb.

* **Umor in samomor.** Iz Berolina poročajo: 3. t. m. si je v Blumentalstrasse najel sobo neki parček. Ko se je gospodinja vrnila od nakupovanja, je našla na koridorju dekleta mrtvega v mlaki krvi. V sobi pa je ležal mladi mož mrtev. Dekle je baje prostitutka, njen ljubimec pa krojaški pomočnik.

* **Krvav upor kaznjencev.** Iz Kahire poročajo: V kaznilnici v Durbi je prišlo do upora kaznjencev. Večje število kaznjencev je delalo izven kaznilnice. Ko so stražniki hoteli odpeljati kaznjence v kaznilnico, je eden izmed kaznjencev udaril nekega stražnika. To je bilo znamenje za upor. Stražniki so streljali. 19 stražnikov in en častnik so bili težko ranjeni. Od kaznjencev jih je bilo 41 usmrčenih, 53 pa ranjenih.

* **Vremenske neizgode.** Iz Madrida poročajo: V severnih in zahodnih severnih provincah Španije so bili veliki snežni viharji. Kakor poročajo iz Almerije in Murcije, je padlo tam mnogo snega. Že trideset let ne pomnijo takega snega. — Iz Rabata v Maroku poročajo: Tu se je odrgala ob obrežju Bauregrey velika skala, ki je ubila 25 maroških delavcev. Boje se, da je še več ljudi ponesrečilo ker so velike skale padle na neko mavrsko kavarno, v kateri je bilo mnogo gostov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 7. januarja. V ponedeljek se je razposlal dnevni red za sejo poslanske zbornice, ki se vrši dne 9. januarja ob 11. dopoldne. Dnevni red obsega prvo branje vladne predloge glede nadaljnjega pobiranja davkov in pristojbin in glede izdatkov za državno gospodarstvo od 1. januarja do 30. junija 1914. S tem v zvezi je prvo branje načrta finančnega zakona in prvo branje vladne predloge glede naknadnega kredita k proračunu za leto 1913 in prvo polovico 1. 1914.

Gospodarska zbornica.

Dunaj, 7. januarja. Vse tri skupine gospodarske zbornice so sklenile na včerajšnjem sestanku, sprejeti v današnjem plenarnem seji gospodarske zbornice, ki se vrši ob 3. popoldne, predloge davčne komisije glede osebne davka ter odkloniti predloge poslanske zbornice. Sklenile so tudi predlagati mešano komisijo, ki naj izdela kompromisni načrt med obema predlogoma.

V cesarski rodbini.

Dunaj, 7. januarja. V Hötendorfu so krstili danes v cesarjevi navzočnosti hčerko nadvojvodinje Zite, ki je dobila ime Adelajda.

Poslanec Wastian.

Gradec, 7. januarja. Tukajšnje deželno sodišče je zahtevalo od državnega zbora in od štajerskega deželnega zbora izročitev poslanca Wastiana zaradi zločina tave. — Svoječasna »poravnava« med knjižničarjem Leuschner - Lubenski in Wastianom ni mogla ustaviti toka sodnega postopanja.

Gališka volilna reforma.

Lvov, 7. januarja. Predsedstvo ukrajinskega deželnozbornskega kluba se je zglasilo pri namestniku Korytowskem ter izjavilo, da je svoje glavne zahteve preciziralo v izjavi dne 13. decembra, da pa Poljaki na ta načrt še niso odgovorili. Namestnik je obljubil, da bo sklical skupno konferenco načelnikov strank in da bo skrbel za to, da se volilna reforma že enkrat končno reši.

Pekleni stroj urednika.

Meran, 7. januarja. Tukajšnji urednik obrtniškega lista, Schorer, katerega so stavci v zadnjem času silno napadali, je dobil predvčerajšnjim zabojo, v katerem se je nahajal pekleni stroj. Le po naključju ni prišlo do eksplozije. Policija išče neznane atentatorje.

Poročnik Forstner.

Strassburg, 7. januarja. Po včerajšnji razpravi proti polkovniku Reuterju je množica napadla poročnika Forstnerja, ko je stopil iz sodnega poslopja. Forstner je moral zbežati na tramvaj in se odpeljati na kolodvor. Otvoritev alžalskega deželnega zbora je bila sila burna. — Predsednik je ob demonstrativnem ploskanju večine rekel, da namerava nemška vlada napraviti iz Alzacije »glacis«.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Dunaj, 7. januarja. Izmail Kemal je proglasil nad Valono obsešno stanje. Dunajski podočenci krogli zatrujejo, da soglašal izmail Kemal z namero mladoturkov, organizirati muslimanske Albance proti krščanskemu knezu princu Wiedu. Izet paša se namerava baje v Albaniji izkrcati in proglasiti za kneza.

Dunaj, 7. januarja. Kakor nam zatrjujejo dobro podočenci krogli, so se sestali v Draču zaupniki vseh muslimanskih albanskih plemen, ki so sklenili protiviti se princu Wiedu in ponuditi prestol Izet paši. Posebna deputacija je odšla v Carigrad, da stopi v zvezo z Izet pašo. Ta je sprejel ponudeno kandidaturu samo pod pogojem, da ostane Albanija pod sultanovo suvereniteto.

Dunaj, 7. januarja. V mednarodnih diplomatskih krogih opazujejo neugodni razvoj razmer v Albaniji z veliko nezadovoljnostjo.

Berolin, 7. januarja. Takozvani diplomatski zastopnik provizorične albanske vlade pri princu Wiedu, Filip Nogga, pravi, da gre v slučaju Izet paše za veliko mladoturško intrigu in da so nameravali mladoturki samo izriniti Izet pašo kot vojnega ministra, da prevzame ministrstvo Enver beg.

Petrograd, 7. januarja. Rusija je dala svojemu komisarju v Albaniji na razpolago 50.000 rubljev za podpiranje Albancev.

Dunaj, 7. januarja. Čim bo odpotoval princ Wied v Albanijo, bo imenovan tudi avstrijski poslanik za Albanijo. Baje bo poslanik legacijski svetnik pri avstrijskem veleposlanstvu v Carigradu baron Löwenthal.

Solun, 7. januarja. Tukajšnji komite za nabiranje prostovoljcev za Epir razvija mrzlično delovanje. — Dne 3. januarja je odšlo prvih 200 organiziranih in dobro opremljenih prostovoljcev v Korico. Pojutrišnjem sledi drug oddelek in pozneje še 1000 moških.

Romunsko - srbska tajna pogodba.

Dunaj, 7. januarja. »Pesti Hir-lap« in za njim dunajski listi, prinašajo tekst tajne romunske - srbske pogodbe, v kateri se nahaja tudi točka o interesnih sferah Romunske in Srbije. V srbsko interesno sfero spadajo baje vse avstrijske jugoslovanske pokrajine, v romunsko sfero pa Sedmograško. Na merodajnem mestu se nam zatrjuje, da je besedilo te pogodbe popolnoma izmišljeno in je to besedilo pred tedni priobčilo tudi »Novoje Vremja«, že takrat pa je bila ta vest formalno dementirana.

Nova vojna med Grško in Turčijo na obzorju.

Dunaj, 7. januarja. V dunajskih krogih zatrjujejo, da so se veslele sporazumele, da pripadeta otoka Kios in Mitilene, kakor je to predlagala Angleška, Grški. Trozveza hoče le, da se Grška o tej odločbi oficijozno obvesti šele, ko bo odpoklicala svoje čete iz Epira. Diplomatični krogi so mnenja, da se Turčija temu sklepu ne bo podvrgla brez protesta. Diplomatični krogi mislijo, da se Turčija ne bo protivila, ker bi imela celo Evropo proti sebi.

Atene, 7. januarja. Venizelos ostane dva dni v Rimu in potuje potem v Pariz. Grška se pogaja za nakup argentinskega dreadnoughta, ki ga grade v Severni Ameriki.

Carigrad, 7. januarja. Iz avteničnega vira se poroča, da je Enver beg pred nastopom službe kot vojni minister izjavil, da mora biti Solun v enem letu zopet turški. Enver beg mrzlično dela na reorganizaciji turške armade. Šef generalnega štaba Hadid paša in bivši mornariški minister Haršid paša sta bila vpokojena. Vpokojenih je bilo tudi 280 generalov in polkovnikov. Včeraj je Tur-

čija plačala drugi obrok za svoj dreadnought v znesku 500.000 funtov. Vojno ministrstvo je zaprosilo za nabavo novega materiala za nakladni kredit preko 3 milijonov.

Orijentske železnice.

Belgrad, 7. januarja. Trgovske in obrtniške zbornice so izročile vladi memorandum, v katerem zahtevajo podpravljenje orijentskih železnic, ki teko po novih srbskih pokrajinah. Če bi to ne bilo izvršljivo, si mora Srbija na vsak način pridržati popolno svobodo določanja tarifov.

Posojila na francoskem denarnem trgu.

Pariz, 14. januarja. Dne 14. januarja se prične subskripcija za srbsko 5% posojilo 175 milijonov frankov. Koncem tega meseca pride na vrsto rusko železniško posojilo 500 milijonov.

Odpuščanje bolgarskih rezervistov.

Sofija, 7. januarja. Pod zastavo mi ostaneta samo še dva starostna letnika rezervistov. Vlada je imenovala tri komisije za nastanjenje bolgarskih begunciev v novih bolgarskih pokrajinah. Begunci dobe zemljo in vse potrebno za obdelovanje polja.

Egejski otoki.

Rim, 7. januarja. Grška je baje pripravljena dati vesilam garancije, da bo izpraznila Epir. Baje bodo države trozveze zadovoljne s tem, da dobi Grška otoke kios in Mitilene, dočim dobi Turčija otoke Tenedos, Imbros in najbrže tudi Lemnos in Pamotrake.

Rusija in Turčija.

Petrograd, 7. januarja. »Russko« slovo« poroča oficijozno, da bo storila Rusija prihodnje dni energične korake zaradi nemške vojaške misije.

Francoska vojaška misija na Grškem.

Berolin, 7. januarja. »Lokalan-zeiger« poroča iz Aten: Ker je francosko časopisje trdilo, da obstoja med grškim generalnim štabom, ki se je izšloal v Nemčiji in med francosko vojaško misijo nespornostje, poroča šef grškega generalnega štaba, da generalni štab in francoska vojaška misija delujeta v najboljšem sporazumu.

Grki v Makedoniji.

Atene, 7. januarja. Vlada je izvedela, da neprestano prihajajo številne bolgrske čete na grško - bolgarsko mejo ter je sklenila, da stopi v Makedoniji nemudoma v veljavo zakon, ki naj napravi konec roparske-mu gibanju.

Nove izpremembe v turškem kabinetu.

Carigrad, 7. januarja. Po Carigradu krožijo vesti o predstojeh novih izpremembah v turškem kabinetu. V dobro informiranih krogih te vesti dementirajo.

Turško orožništvo.

Pariz, 7. januarja. Glasom oficijoznega poročila je zaprosila turška vlada francosko vlado, da naj ji prepušči nadaljnjih 5 častnikov za vodstvo turškega orožništva v Mali Aziji. Poveljnik orožništva v Mali Aziji je general Baumann.

Poslano*)

Čenjenim gospodom žurnalistom okrog dnevnika »Dan«.

Lansko spomlad vlekli ste me mnogo po zobeh, vendar se tedaj nisem hotel mnogo z vami prepirati, zadovoljil sem se s samimi popravki, ker sem pač računal na to, da bo kompetentno sodišče resnico dognalo in razsodilo.

Vam sem predložil listine, iz katerih bi se bili lahko o resnici prepričali. S pričetka ste omahovali: enkrat ste bili za resnico, pa zopet proti njej. Zmagala je vaša slabša stran ter ste gromadili laži proti meni in še potem, ko ste bili od sodišča poučeni, da ne delate prav. Pozneje niste hoteli objaviti sodnih razsodb. Ne vem, kako se to stinja z ljubeznijo do resnice, katero imate vedno na jeziku.

Na to ste nekaj časa ponehali. Menda so vam vendar imponirale obsodbe, ki so sledile druga za drugo.

Kakor iz vaših predalov sledi, imate zelo usmiljeno srce. Ali so se vam smilile žrtve Plankarjevih in vaših natočevanj?

Do sedaj izdane razsodbe okrajne sodnice v Ljubljani se glase v izveščku:

1. 31. maja 1913 U III 189/13/7 potrjena od druge inštanice:

* Za vsebino tega spisa je uređalstvo odgovorno le toliko, kolikor dotuča zakon.

Zakrajšek Anton, posredovalec v Ljubljani, kriv je prestopka žaljenja časti v smislu § 488. k. z. storjenega s tem, da je pred kakim mesecem v gostilni Lovro Sarca na Dolenjski cesti pravil o zasebnem obtožitelju dr. Franu Počku, da je dve ženski na kant spravil, pisal da je le par pisem, se malo semintje peljal, pa da so stroški toliko narasli, da jima je prodal 6000 K vredno posestvo, pa da še ni bilo zadosti, da ste morali ženski še ribati, da sta Počka odslužili, ter kazaje fotografije posestev dr. Počkovih pravil, da bo dr. Poček pravdo proti Plankarju zgubil, da se bodo intabulirali na njegova posestva in da bo kmalu vse njih; obsodi se v kazen 14 dni zapore poostrenega z 1 postom na teden.

2. 7. oktobra 1913 U III 349/13/4: Korenčič Alojzij, delavec v Rudniku, kriv je prestopka v smislu §§ 487. in 491. k. z. storjenega s tem, da je v vlogi na c. kr. deželno sodnijo v Ljubljani z dne 10. junija 1913 pisal o zasebnem obtožitelju dr. Franu Počku, da je odvetnik, ki hodi na kolodvor kmete čakati, da je zaračunal v nekem ekspenzarju 1400 K, a mu je sodišče adjustiralo le 300 K, da pri dr. Počku ne more biti vse v redu, da je slišal interesantne stvari o njem, da je sklepal v hotelu Lloyd-Tausers pri cvičku in šampanjcu neko pogodbo, da je dajal kmetom v vino šampanjec, ko so se že navlekli, da ga je dr. Poček pripravil ob vse premoženje; ter se obsodi na kazen 5 dni zapore poostrenega z 1 postom in 1 trdim ležiščem.

3. 7. oktobra 1913 U III 354/13/4: Zajc Franciška, Ljubljana, Dolenjska cesta, kriva je prestopka po § 487. k. z. storjenega s tem, da je v svoji izpovedi pred preiskovalnim sodnikom v Ljubljani rekla o zasebnem obtožitelju, da je ta nekoč povabil njo in njenega moža v svojo pisarno, predložil jima eno belo polo papirja in jima rekel, naj podpiseta, ne da bi pri tem kaj drugega povedal, vsled česar je ona podpisala, ne vedoča, da podpis menico za 362 K; obsodi se v kazen treh dni zapore.

4. 11. novembra 1913. U III 229/13/17: Skubic Anton, delavec v Kresnicah, kriv je prestopka po § 488. k. z. storjenega s tem, da je v svoji vlogi na c. kr. državno pravdnstvo v Ljubljani z dne 10. maja 1913 očital zasebnemu obtožitelju dr. Franu Počku, da je po njegovi zaslugi ob vse imetje prišel, da ga je zasebni obtožitelj mamil, da je vsled zapeljivosti in po njegovi krivdi on in njegov brat zgubil premoženje, da ju je na beraško palico spravil, sebe na njihov rovaš okoristil, da je s svojim nezakonitim postopanjem zgrešil svoj poklic, kakor nekako sramotno postopal, da je njega in brata gmotno uničil, in govoril o oropanjem imetju; in pa s tem, da je zaslisan pred c. kr. okrajnim sodiščem v Litiiji, dne 20. maja 1913 in 26. junija 1913 kot priča rekel o zasebnem obtožitelju, da si je na njemu še do danes nepojasnen način lastil pravico do njegovih premoženj, da se je dal od njega speljati po obljubah, da je opustil izpodbijanje domika pri zdraženju posestva Poganeke, da zasebni obtožitelj ni polnil dane obljube, da bo ustavil tožbo naperjeno proti njemu radi zapustitve stanovanja na Poganekeu in končno, da mu je zasebni obtožitelj nastavljal v znesku 18.000 K račun za trud in pota v Poganeke; ter se obsodi v kazen enmesnega zapore. To kazen je druga instanca glede krivde potrdila, kazen pa znižala na tri tedne zapore.

5. 14. junija 1913 U III 245/13: Kozina Franc, pečar na Glincah, kriv je prestopka zoper varnost časti, storjenega s tem, da se je dne 31. maja 1913 izrazil o zasebnem obtožitelju v njegovi pisarni, da take surovine ni videl, kakor je zasebni obtožitelj, ter da je dne 13. junija 1913 v sodni dvorani v Ljubljani zopet očital zasebnemu obtožitelju med razpravo, da je slednji surovo ravnal z njim; obsodi se na 10 K globe, za slučaj neizterljivosti na 24 ur zapore.

6. 14. junija 1913 U III 233/13: Keber Ivan, Tacen pod Šmarno goro kriv je prestopka po §§ 488. in 496. k. z. storjenega s tem, da je očital zasebnemu obtožitelju goljufijo in ga tudi še na drug način sramotil; obsodi se v globo 50 K, za slučaj neizterljivosti na 5 dni zapore.

7. 13. julija 1913 U III 306/13: Sterkovič Mate v Ljubljani, kriv je prestopka po § 491. k. z. storjenega s tem, da je zasebnemu obtožitelju rekel: »Če vas niso naučili Kranjci poštenosti, vas je bodo naučili Hir-

vatij;« obsodi se na globo 25 K, za slučaj neizterljivosti na 48 ur zapore.

8. 7. oktobra 1913 U III 439/13/3 potrjena od druge inštanice:

Novak France iz Iške vasi št. 93 kriv je prestopka po § 491. storjenega s tem, da je 11. septembra 1913 rekel zasebnemu obtožitelju: »Saj ga poznamo, kakšen je dr. Poček;« obsodi se v denarno globo 25 K, v slučaju neizterljivosti na 5 dni zapore.

9. Z razsodbo c. kr. okrajne sodnije v Litiiji z dne 25. julija 1913 U 344/13/4, potrjeno od druge inštanice, bila je krivim spoznana prestopka zoper varnost časti in obsojena na dva dni zapore Angela Skubic iz Kresnic, ker mi je očitala, da sem fajz gospod, da lepo zdelavam, da bom prišel pred porotnike.

To je dosednji deloma posredni deloma neposredni uspeh hujškarj, katere ste započeli s Plankarjem proti meni. Vsled vaših člankov so bili nekateri mnenja, da sem »vogel-frei«, da tedaj smejte mene obrekovati in žaliti, kolikor jim ljubo.

Glavni krivci in drugi še dobijo svoje plačilo.

Dosedanje kazni so deloma zelo nizke, ker meni ni bilo za maščevanje, marveč le za to, da se sodno dožene brezprimerna hudobnost gotovih elementov.

Človek bi mislil, da po takih obsodbah vendar le pridete do spoznanja resnice. Pa ne. V svoji božični izdaji št. 720 priobčili ste »Povest Amerikanca«, to je tistega Antona Skubica, ki je dobil za svojo brezmejno častikrajo 3 tedne zapore.

Ali vi to razumete?

Ne, ne razumete.

Zakaj pa ne razumete?

To povem vam jaz. Kakor se v vašem listu lahko skoraj dan na dan bere, nočete nobene oblasti nad sabo poznati. Vi hočete biti prva in zadnja instanca. K nesreči pa imate vedno druge nazore, kakor zakonito obstoječe oblasti.

Gospoda, vi ste pošteni, milosrdni, sploh imate vse najlepše lastnosti. Jaz pa sem klerikalni razbojnik. Vsaj tako se morda soditi iz vašega lista, osobito pa iz vaše »povesti Amerikanca«.

Ker je temu tako in nič drugače, stavim vam sledeči predlog.

Jaz sem sedaj res kolikor toliko lastnik posestev Jožefa Plankarja, ki so po njegovih trditvah vredna okrog 600.000 K, posestvo Antona Skubica, ki je vredno ne vem koliko, in dveh hiš Frana Weilgony, ki ste tudi lepega denarja vredni. Vse to dam navedenim trem možem nazaj, ako mi povrnejo moje gotove izdatke ter me oprostiti vseh nadaljnjih plačil. Sami seveda tega ne morejo, ker nimajo potrebnega denarja. A vi ste tako milosrdni! In premožni ste tudi, vsaj imate list, ki vam nese, kakor vedno bobnate, težke tisočake, imate tudi dovolj kredita. Pri-skočite tem možem na pomoč, dajte jim toliko, da mi povrnejo gotove izdatke, drugo se bo že doseglo. Od tega, kar jaz dobim na ta način, podaril bom vam lepo vsoto, da boste zamogli še marsikatega revčka osrečiti.

Ako pa nimate toliko — o vašem dobrem srcu ne dvomim —, da bi na tako cenen način izročili zopet navedenim ono premoženje, na katerem se jaz solničim, potem imam drug predlog. Kakor se vidi iz vaše povesti Amerikanca in drugih, imate o osebah Jožefa Plankarja in Antona Skubica neprekosljive romanopisce, tragikomike itd. osobito za indjanerce, ki so za otroke silno interesantna paša. Nastavite pa dva pri svojem listu kot nove zvezde žurnalistike ter jim plačujte letno vsaj 10.000 K. Jaz sem pripravil jima izročiti vse njuno premoženje, kolikor ga bom mogel obdržati, kakor hitro izplačata moj imetek v letnih obrokih.

To ponudbo pa morate nemudoma sprejeti, ker se zna zgoditi, da bi jaz pozneje tukaj vam dane obljube ne mogel polniti.

Ako moj predlog (ta ali oni) sprejmete, boste pokazali, da ste res blage duše, obenem se boste pa prepričali, da tak klerikalec, kakor sem jaz, ni najslabša duša na svetu. Ako pa ne sprejmete nobenega izmed mojih predlogov, vključno temu pa še naprej mažete papir z ameriškimi povestmi, mislim, da mi ne boste zamerili, ako vam bom zaklical: »Podle duše, nehaite že vendar enkrat moriti tiste, ki vam nič hudega ne storé.«

Ljubljana, 3. jan. 1914.

Dr. FRAN POČEK.

Denar

Je postal nekaj časa redek, skriva se in vedno težje ga je zaslužiti. Toda

življenske potrebščine silijo vsakogar, da se bori za obstanek in kdor hoče dobro izhajati, mora biti zdrav, svež in trden. Rabimo torej, če ne moremo spati, če smo nervozni,

utrjeni, ob pritisku krvi in prenaporu Fellerjev blagodišeči fluid iz rastlinskih esenc, ki vpliva osvežujoče, mišice in živce okrepčujoče, hladne in poživljalne. Kakor se nam

zopet in zopet poroča, odpravi tudi zastarane revmatične in protinske prsne in druge bolečine. 12 steklenic za 5 K franko naj bi vsak naš čitatelj naročil pri lekarnarju E. V. Feller,

Stubica, Elzatr št. 238 (Hrvatsko), zakaj to je mala naložena glavica, ki donaša bogate obresti.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Alojzij Macarol, nadučitelj v Šempolaju, 2 K 50 vin., nabrano v veseli družbi v gostilni »Gulič« v Sežani na sv. Štefana dan; gosp. A. Petrovič, železniški uradnik v Nabrežini, 16 K, zbrali gg. i. s.: Dekleva 5 K, Kaffou 2 K, Medič 2 K, Petrovič 5 K in Zhelich 2 K, ker so bili zadržani udeležiti se Ciril - Metodovega plesa v Nabrežini in A. G., tu, 1 K, kot novoletno darilo od g. C. — Skupaj 19 kron 50 vin.

Živeli nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. januarja: Ivan Jenškovič, sin pekovskega pomočnika, pol leta, Zvonarska ulica 9. — Franc Oblak, hlapec, 41 let, umrl pri šentpetrskem mostu na potu v bolnišnico.

Dne 7. januarja: Marija Kermelj, zasebnica - hiralka, 80 let, Radeckega cesta 9.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega »Molovega Seidlitz-praska«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljanje in sicer z rastočim vspehom. Skatljica 2 R. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, znanstven z varnostno znamko in s podpisom.

KINO „IDEAL“.

Od danes 7. do jutri 8. jan.

Vladarica Nila

po izreku strokovnjakov največje umetniško delo kinematografije, ki se je dosedaj videlo 15000 sodelujočih, 5 delov, 2 uri predvajanja. Predstave ob 3., 5., 7., 9., v nedeljo ob 10 1/2. Mladini dostopno. Zvišane cene. Pred tem »V zastopstvu« veselo igra dva dela.

Fayeve

pristine sodenske mineralne pastilje so skoraj 3 desetletja preizkušene pri kašlju, hripavosti, kataru sopl itd.

Fayeve

pristine sodenske mineralne pastilje — in samo te! — se dobivajo iz znanih, že od nekdaj za zdravljenje odrejenih občinskih zdravilnih vrelcev št. 3 in 18 kopališča Sodena, Taunus.

Fayeve

pristine sodenske mineralne pastilje morate zahtevati, ako hočete dobiti učinkovite soli imenovanih zdravilnih vrelcev.

Dobivajo se povsod skatlj. po K 1-25.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Seydlin

čistilo za zobe

Izdela je

O. Seydl

Stritarjeva ulica 7.

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2. pop.	735.3	-7.2	sl. jzah.	jasno
9. zv.	733.4	-10.5	brezvev.	megla
7. zj.	729.2	-13.5		
2. pop.	724.5	-7.8		jasno
9. zv.	725.4	-5.9	sl. sever	sneg
7. zj.	726.2	-3.1		oblačno

Srednja temperatura ponedelj -9.9°, norm. -2.7°, točka -9.4°, norm. -2.7°. Padavina v 24 urah 0.0 mm in 2.0 mm.

Dobro ohranjen pianino in kratek klavir

se cene prodasta. 101
Radeckega cesta št. 2/1.

Vajenka

iz boljše hiše se takoj sprejme. Začetna plača K 20— mesečno. 103

Amerikanska zaloga čevljev.

Uradnika

sprejme za poludnevno event. celodnevno uradovanje trgovska obrtna kreditna zadruga v Celju. Ponudbe katere se imajo poslati pod naslovom: Poštni predal št. 44. Celje, se imajo vložiti do 20. januarja 1914. 98

Kavarniško blagajničarko

dobro izvečbano, sprejme takoj kavarna, Central Ljubljana. 104

Specialist za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni

dr. Pogačnik Josip ordinira zopet.

Dva spretna potnika

špecerijske stroke, zmožna obeh dež jezikov in sta že po možnosti vpeljana se sprejmeta takoj. Ponudbe z zahtevo plače pod šifro »Potnik« na upr. »Sl. Naroda«. Istotam se sprejme tudi konteristinja, zmožna voditi dvo. stavno knjigovodstvo. Reflektira se 1 na prvo moč. Ponudbe pod »Kontoristinja« na upravnitvo »Slov. Naroda«. Sprejme se tudi praktikantinja. Ponudbe pod »Praktikantinja/45« na upr. »Slovenskega Naroda«. 45

Dr. Benj. Ipavic

strokovni zdravnik za ženske bolezni, Ljubljana, poleg magistrata,

zopet ordinira.

Ako se hočete zabavati in užiti par veselih ur, naročite si

MUHE

kratkočasne zgodbe.

Spisal Blaž Pehlin.

Broširano K 1 50, vezano K 2 40.

Dobiva se v 4285

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Kavarna
»Central«
Ljubljana.
Vsek večer brez izjeme
KONCERT
Vso noč odprto.

Izšel je

velik reklamni slovenski skladni koledar

Dobiva se v »Prvi anončni pisarni v Ljubljani,« izvod po 3 krone.

Sidro-Thymol-mazilo
za lahke doškodbe (rane), nožne celene rane in opekline. Doza K — 50.

Sidro-Liniment. Capsici compos.
Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller.
Solotino olajšuje mazilo za prehlajenje, reumatizem, tiganje po udih, itd.
Steklenica K — 50, 1.43, 2.—

Sidro-Albuminat-železna-tinktura
Za malokrvnost in blodico.
Steklenica K 4.40.

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno v
Dr. Richter-jevi apoteki »pri zlatem levu«, Praga I, Elizabethstrasse 5.

Zahvala.

Zahvaljujemo se iz globine srca za tolike ganljive dokaze priskrbenega sočutja povodom težkega udara, ki nam ga je usodila Božja Previdnost, odpoznavši v večnost nepozabnega očeta, tasta, ozir. dedeka, gospoda

Simon Kandriča

posestnika v Ormožu.

Zahvaljujemo se Ormoški čitalnici, vsem zasebnim družinam, ki so podarile pokojniku vence in vsem, ki so v tolikem številu spremili pokojnika k večnemu počitku.

Bog plačaj vsem!

ORMOŽ, dne 5. prosinca 1914.

Zahvaljoči ostali.

Gospodična išče v privatni hiši službo

vzgojiteljice

Ponudbe na upravnitvo »Slov. Nar.« pod šifro: »Vzgojiteljica/92«

Išče se za takoj ali za februar

stanovanje

z 2 sobama in pripadki, ne predašč od justične palače. Ponudbe pod šifro »Justica/90« na uprav. »Slov. Naroda«.

Čebelni med

iztrčan, zajamčeno prirodno pristen, akacijev ali lipov, razpošiljanje franko v pločevinastih skatljah po 5 kg po povzetju za K 0-30. Preprodajalcem pošljemo vzorce in ponudbe. Izvoz medu (Ersterung, Bienenhonig-Export) BALATONFOKAJAR, (Ogrsko).

Posestvo

obstoječe iz 12 oralov (johov) travnikov, gosp. poslopja, hlev za 15 krav in 3 konje, kegljišče, lope za seno, gostilniška koncesija, vse ob občinski cesti 3/4 ure (peš) od Ljubljane oddaljeno se poceni proda. Naslov pove upravnitvo »Slov. Naroda«.

Češki premog v kosih

Češki briketi znamke »K. K.« (neprekošljivi) Češki koks briketi, Šlezjski oljnat koks, Šlezjski pečni koks, Šlezjski Paulus-briketi, višek vsega kuriva, v najkratejši zimi takoj polni uspeh, cene brez konkurence, priporoča prodajna pisarna J. Pavlin v Ljubljani, Nova ulica št. 3.

Turinski

Technikum Jmenau. Višje tehniško vseučilišče za gradnjo strojev in elektrotehniko. Oddelki za inženirje, tehnike in delovodje. Velike tvorniške delavnice za praktično izobraževanje volonterjev. Državni izpraševalni komisar. Inozemci se pripuščajo. Prospekti zastoj. 97

Dir. prof. Schmidt.

Na abelo. Na drobno.

Dober cen premog

vseh vrst prodaja

FRAN UHER, špediter

Ljubljana

Selenburgova ulica št. 4.

Koks. Briketi.

Ah!!.. to je ali šopek šmarnic

ali
Dralleja
iluzija v svetilniku

Šmarnica, vrtnica, bezeg heliotrop, reseda K 4—, vijolice K 5—. Po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in boljših brivnicah.

JURI DRALLE, BODENBACH u. L.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...

Reservni fond K 60,780-720-15 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 120,000.000-25

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z veskazi slovensko-narodno upravo.

Vsa polaganja denar: cigar pisarne so v ...

Generalno zastopstvo v Ljubljani ... v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Novosti za jesensko sezono

kakor tudi

OBLEKE PO MERI

najnovejšo obliko pri

B. Götzl Ljubljana
Mestni trg 19 — Stari trg 8.

Naznanilo.

Podpisani sem prevzel dobavo kruha (komisa) za domobransko vojaštvo v Ljubljani ter naznanjam slavnemu občinstvu, da se ta tečni, na francoski način na kvas izdelani kruh razprodaja tudi na drobno v mojih prodajalnah. Opozarjam obenem slavno občinstvo zlasti pa gg. gostilničarje in kavarnarje, da je pri meni dobiti vsak dan izvzemši nedelje in praznike ob 6. uri zvečer zadnje sveže pecivo.

Jean Schrey.

4703

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 33
M. GELBAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Štev. 53 ad.

Razglas.

102

Zaradi oddaje mesne vožnje za leto 1914, 1915 in 1916 vršila se bode pri mestnem magistratu ljubljanskem

dne 22. januarja t. l. ob 10. dopoldne

v pisarni mestnega stavbnega urada (v hiši meščanske imovine II nadstropje) javna pismena ponudbina razprava. Ponudbe, kolekovane in opremljene z vadijem 400 kron, v katerih je navesti za označeno prevzemo zahtevane enotne cene v številkah in besedah, izročiti je zapечатene do določenega roka pri mestnem stavbnem uradu, kjer so tudi dražbeni pogoji ob ravadnih urah vsakemu udeležencu na vpogled razglašeni.

Tudi je v ponudbah izrecno izjaviti, da jemlje ponudnik na znanje podučilo o dolžnosti, kolekovati ponudbinske pripomočke v smislu predpisov celokupnega ministrstva z dne 3. aprila 1909 d. z. št. 61. ki se dobivajo pri mestnem stavbnem uradu proti odškodnini 4 vinarjev za komad.

Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale dražbenemu razpisu in dotičnim pogojem, na take, ki se bodo pogojno glasile in končno na take, ki bi se prekasno ali celo naknadno vložile, se ne bode oziralo.

Izrecno se določa, da si mestna občina pridržuje neomejeno pravico, razpisane vožnje po svojem preudarku oddati tudi drugemu, nego najnižjemu ponudniku. Mestni magistrat si pri ržuje tudi pravico pogodbo po preteku dobavne dobe pod istimi pogoji, kakor v pretekli triletni dobi (1914—1916) z podjetnikom za daljšo dobo treh let podaljšati.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 5. januarja 1914.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

samo pod Trnčo št. 2.

poleg Čevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

J. Zamlje.

čevljarski mojster

v Ljubljani, Gradišče 4

izvršuje vsa čevljarska dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in televaldske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera priročan čevlji 237

Najboljša in najzdravejša

barva
za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trnčo št. 1.

Lasne kile, podlage in mrežice vseh vrst; oledalščne in toaletne potrebščine itd.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 237

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani, Solenburška ulica 5. Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike

Na vse
prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim pridatkom : Franck? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvretak. — : Franck: iz zagrebške tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

emp 160/20 643

Razpis.

Za zgradbo zajetja in rezervarja z vsebino 260 m³ v vasi Gorenji Ig, občina Iškavas, okraj Ljubljana,

na 13.028.40 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pi-mene, vsa dela zapadajoče, ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predložijo

do 31. januarja 1914. ob 11. uri dopoldne podpisaneu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kelkovane s kolkom za eno krono, donoslati je zapечатene z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe zajetja in rezervarja na Gorenjem Igu“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5%, stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino prnubene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe v navadnih uradnih urah pri deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg 1) za znesek 260.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 24. decembra 1913

1889.

25

1914.

letni obstoj domače tvrdke.

Lud. Černe

juvelir in trgovec z urami

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Poročni prstani lastnega izdelka, kakor tudi

: kompletne kasete namiznega orodja :

po najnižjih cenah.

Lastna delavnica z električnim obratom.

Pri nakupu blaga zahtevajte potrdilo o vplačanem znesku. Za one, ki zbero do 15. junija 1914 najviše število plačilnih listov, oziroma ki dosežejo najviše svoto vplačanih zneskov, so določeni brezplačni številni krasni predmeti v zlatu in srebru.

C. kr.

kmetilska družba
kranjska v Ljubljani
(ustanovljena leta 1767)

je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki nudi svojim udom največje ugodnosti, ne da bi udje imeli kakšne druge denarne obveznosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine. Udje prejemajo družbeno glasilo „Kmetovalca“ zastoj.

„Kmetovalca“ s priloga
„Kmetijske“ in
„Površine“ (XXXI. letnik)

je najstarejši, najboljše in bogato s podobami opremljen kmetijski list v slovenskem jeziku, ki ne sme manjkati v nobeni slovenski kmetijski hiši, kjer jim je kaj mar za gospodarski napredek. Izhaja v obsegu dveh pol po dvakrat na mesec. Naročnina je 4 K na leto. Za ude kranjske kmetijske družbe zastoj. Posamezne številke zastoj na ogled. 4744

Gospodarske potrebščine,

kakor sadno drevje, semena, umetna gnojila, močna krmila itd., dobivajo udje c. kr. kmetijske družbe v najboljši kakovosti, z zamčeno vsebino po najnižjih cenah ter je :: vsaka prevara izključena. ::

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavnica 3.000.000 kron. “

152

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

= ter jih obrestuje od dne vloge po čistih =

4 3 0
4 4 0

Kupuje in prodaja sročke in vrednostne papirje

= vseh vrst po dnevnem kurzu. =